Năm thứ IV — Số 1008

Mỗi số 0$10

Thứ ba 26 Septembre 1933

LAIT CONCENTRÉ NESTLÉ
Demandez la Boîte LE NESTLÉ (FRANCE) PARIS
HÃY DÙNG SỮA HIỆU

Dược nhà nam

BÁO-QUÁN VÀ TÒA SOẠN
72 Rue Lagrandière — Dây thép nói số 6.99
Chủ-nhiệm: NGUYỄN-PHAN-LONG
DEPOT LEGAL INDOCHINE N° A-2147
Quản-lý: NGUYỄN-VĂN-SÂM

Hút thuốc JOB
Hay là đừng hút thuốc

HẢI-NGOẠI THỜI-ĐÀM

Thanh-thế của Nhựt-bổn ở miền Thái-bình-dương

Thanh-thế của nước Nhựt ở vùng Viễn-Á lấy làm to lớn lắm, có thể làm hại đến quyền-lợi của nước Âu Mỹ nơi đó lắm. Riêng phần nước Pháp, dư-luận của báo-giới là cần phải kỷ với Nhựt một tờ hiệp-ước hòa-hình mới được

Lâu nay các nhà chánh-trị muốn cho quốc-tế công-pháp được thường nối và các nhà viết báo chúng biên sẽ không coi làm thường ở trên Viễn-Á nữa, thì phải cần có một kiểu cường có trật tự có nghị lực và có tại chỗ để phương pháp hành động. Liệt cường ấy, chỉ có một mình Nhựt bổn mà thôi.

Thật, nước Nhựt mà giữ gìn trật tự bên cõi Á-đông nầy là số cũng có vì quyền lợi riêng của mình mới làm. Nương luôn dịp ấy, họ cũng giúp ích cho nước Pháp, nước Anh và các nước khác có quyền lợi ở trên sân-khấu Thái-bình-dương đó. Cái công-trình ấy rất là kịp khôn có không được. Nói tóm, nước Nhựt lành cái vai trò « sanh-đầm » (go darme) ở châu Á là cần kíp cho thế-giới lắm. Nước Nhựt họ cũng vẫn tự biết như vậy.

Bởi thế nên họ lấy làm lạ sao trong các cuộc hội-nghị quốc-tế họ không thấy các nước Âu Mỹ trả ơn cho họ chút nào! Nói cho phải, không phải các nước Âu Mỹ phụ ơn của họ, nhưng mười trường ơn cho họ thì phải làm cách nào? Phải để cho họ tự do « vỗ » lấy nước Tàu hay sao? Nương giữa cảnh hội nghị quốc-tế ai cũng cho dân Tàu là một dân tộc bị áp-chế, hà hiếp, đối rách, khốn khổ vô cùng, hễ nói tới là gây mối thương-tâm của người. Thành thử ai cũng không đành-bỏ lơ nước Tàu cho được. Nhưng tuy thế, cũng không phải dưỡng cớ cho họ bênh vực *chánh-phủ* Tàu mà phản kháng Nhựt-bổn.

Riêng phần nước Pháp, (là nước bảo hộ cũ Đông Pháp) đáng lẽ phải phụ họa theo nước Nhựt là nước duy trì sự trật tự trong châu Á mới phải.

Nương không phải chỉ một phương diện chánh trị và xã hội mà đủ. Muốn giải quyết cái vấn đề kia, còn cần phải nói đến cái phương diện sanh tồn của các quốc gia nữa.

Vì mặt thương mãi cũng như về mặt võ bị, người Nhựt lành lợi và khôn khéo lắm. Nhờ vậy mà trên các thị trường Á-châu nước Nhựt chiếm một địa vị khá quan. Riêng ở Đông-Pháp, sự tranh thương của họ đối với người Pháp và đã có bao xứ lấy lấm gần gần lắm. Ở bên Tàu và bên Pa-ni-ăt-te tân họ chiếm hết mỗi hàng hóa đưa lấm cho kỹ nghệ Âu-châu tiêu tăng hết. Ấy cũng rồi, nhờ có cuộc thương mốc đã kỷ hai mươi năm trước mà thương quốc Đông Pháp mới không bị Nhựt họ ăn tươi nuốt sống đó.

(*Coi qua trương* 6)

DÂN SỐ CỦA MÃN-CHÂU QUỐC LÀ 30 TRIỆU 929 NGÀN

Bộ Ngoại-giao của chánh-phủ Mãn-châu vừa rồi có đăng bản thống-kê về dân số nước ấy, là 30 triệu 929 ngàn người.

Số nầy là do tin tức các nơi gởi về rồi tổng-cộng lại.

Tính ra, dân Mãn thiệt-thọ chỉ có 29 triệu 606 ngàn mà thôi: bốn năm có 16 triệu 333 ngàn người bốn nữ 13 triệu 273 ngàn. Còn dân ở Quảng-tông, ở Nam-Mãn thì được 1 triệu 323 ngàn.

Số ấy chia ra như vầy:

29.951.000 dân Mãn;
838.000 dân Nhựt và Cao-ly
137.250 dân ngoại-quốc.

Chuyện thị-phi

Trường dạy « vũ được »

Cái chức ở vũ nuôi con giữ con, xưa nay phong-tục xã-hội nào cũng để riêng cho người giống « cái » làm, chớ giống « được » không ai đi đành lấy cái chức việc ấy làm giờ.

Số-dĩ chỉ có giống « cái » mới làm nghề ở vũ, vì theo việc sanh-lý tự-nhiên, sự sanh con để cái, nuôi trẻ bồng em là cái trách-chức của họ, mà họ quen tay rành việc rồi, cho nên họ làm mới được. Một phương-tuy, hai là sanh-lý, xưa nay đã quen lệ lối đi rồi, bảy giờ sự giao rẽ nữ cho bạn đàn ông chúng ta chấn, không những là coi đã trái mắt người đời, mà chẳng lẽ làm sao, ra đều lắm sao, bằng lắm sao, ai đâu làm sao, chúng ta cũng lông tông không rành nữa.

Bây giờ, vì dụ tôi đời khát, ai thoả muốn nếu ấn cuộc đất gì cũng làm, trừ ra họ muốn ở vũ giữ em, chắc hẳn tôi phải chấp tay mà xá. Tôi nhiên hỉ thấy anh em đàn ông chẳng nghề nhau tôi vậy. Chỉ sợ rồi ro đàn hôm để em nhỏ lẻ tử trên vách xuống đất mà gây chẳng nữa đâu, thì ba rưa nó bạn tai mình chết!...

Thế mà đời nay có giống được đi ở vũ rồi. Lại ở nước văn-minh có trước mới là.

Tờ lác có không - hoàng thất - nghiệp đến nay, tại kinh-thành Loãn-đôn nước Hồng - mao, có những người đeo tấm bảng xin việc ở trước ngọc đi lang thang ngoài đường, may ra có ai thuê mướn. Lắm người đã hàng chữ ở trên tấm bảng đeo ngực như vầy là sự thường thấy: « *Tôi xin việc làm, dầu ở vũ giữ em cũng được* ». Trong kinh-thành, các nơi công-viên, người ta thường thấy lắm chú đàn ông tay ẵm một đứa nhỏ, tay dẫy xe có một đứa nhỏ khác ngồi, ấy là mấy cha vũ « *được* » đến con nhà chủ mình đi chơi đó.

Bọn nầy cướp nghề của giống « *cái* », chớ không phải họ làm lơ mơ đâu. Là bởi ở Loãn - đôn hai ba năm nay, người ta đã lập ra trường chuyên-môn dạy-dỗ cho đàn ông: từ cách chăm rửa, ẵm bằng, tới những cách cho ăn, bận đồ, dỗ chơi, ru ngủ; nhứt thiết nhà trường đều có dạy đầy đủ trọn vẹn cả. Lý thay! số người xin vào học - tập càng ngày càng đông: phần thì để mai mốt ở vũ kiếm ăn, phần thì để ở nhà giúp đỡ chăn con vợ. Các ông giáo - sư lại lấy làm lạ sao bọn đàn ông học nghề mấy một cách chăm chỉ và lanh lẹn khéo léo hơn là đàn bà.

Tới nghề ở xã-hội Hồng - mao bây giờ phát - sanh ra hàng vô « *được* », cũng không phải lạ gì. Vì lẽ nay đàn bà xu hướng phấn-đấu tranh đành nghề nghiệp đàn ông ở giữa trường xã - hội hoạt-động, mà bỏ công việc gia-đình và những nghề quen thuộc của họ xưa rày, thành ra vô nhà nhiều đàn ông bị cướp mất nghề vẻ số. Vậy thì sự-thế bắt buộc đàn ông phải có lượng lại những nghề đàn bà đã lượng bỏ để mà làm đã kiếm cơm, chớ biết sao giờ? Đàn bà đành việc của đàn ông, thì đàn ông đành phải lành nghề của đàn bà vậy.

Chỉ có sự chữa để, đàn bà họ không biết làm sao giao lại cho đàn ông, chớ nếu giao được thì chắc họ cũng giao, mà đàn ông cũng lãnh nữa.

Thật là một cuộc thay bực đổi ngôi, trai làm cái mà gái làm đực vậy.

Tôi tưởng ở xã-hội mình, một trường dạy để đàn ông nuôi con, cũng là một trường đến lúc nên mở ra rồi.

Ai không biết xứ mình hiện giờ, có nhiều cái gia-đình kim-thời, vợ chồng đều con ra rồi bỏ đó, không đi các cuộc vui thú thì cũng tụ hợp chơi em đánh bài giờ, chớ không chịu chăm lo đến con cái. Anh chồng phải ở trông coi-cơi nhà, mà tội nghiệp anh ta làm lụi đụi lắm thôi, vì không biết cách. Phải chi có trường dạy, thì chắc sao chị vợ chồng cho anh ta đi học nuôi con rồi.

Đã vậy mà đời khôn cần khó, không hoàng kéo nổi ấy, lại hàng đàn bà quá kim-thời phóng - túng, cũng ngày càng thấy có nhiều, thì cái nghề vú « *được* » cũng sắp tới ngày bạn tu mi chúng ta phải làm như bên Hồng-mao hiện giờ kia vậy.

SAM-CHIÊU

Mua của thuộc địa phải hơn

Vấn-đề quan-hệ cho nên canh-nông thuộc địa và Pháp-quốc

Đoàn đại-biểu của phòng Canh-nông bên Pháp có bày tỏ với quan thượng-thơ thuộc-địa về công việc xếp đặt chương trình.

Người ấy người ta có bày một chánh-sách kỉ-cảnh cho nền canh nông bên Pháp và thuộc-địa Pháp được rộng rãi. Nghĩa là phải làm sao cho có sản-vật canh-nông đủ dùng.

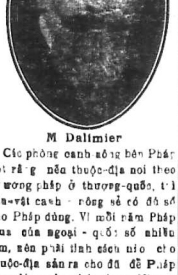

M. Dalimier

Các phòng canh nông bên Pháp tỏ rằng nếu thuộc-địa nơi theo phương pháp ở thương-quốc, thì sản-vật canh - nông sẽ có đủ số cho Pháp dùng. Vì mỗi năm Pháp mua của ngoại - quốc số nhiều lắm, nên phải tính cách nào cho thuộc-địa sản ra cho đủ để Pháp mua dùng của có lợi hơn. Nhưng các phòng canh-nông tỉnh phải để cho thuộc-địa sản tuất nào đừng có cạnh-tranh với của Pháp kia!

Việc nầy, quan thượng Dalimier nên xét-xét.

Bên nước Nhựt

Giải-tán một hội ái-quốc

Bên nước Nhựt, có một hội ái quốc thành-lập đã lâu. Hội nầy lập ra, mục-đích để kiểm những xe hơi, máy bay và tiền bạc giúp cho quân-binh Nhựt.

Hội lập hồm 1er Août năm 1932 và đã hiến cho binh 13 chiếc xe « lăn » và xe hơi bịt sắt, 41 chiếc xe hơi 6 tánh và 4 bánh.

Hôm 9 Septembre nầy, hội nhóm ở đình chiến - sĩ trận vong tại Yasukuni, sau khi họp cho binh bốn chiếc hơi nữa, thì hội giải tán. Hội nầy bị giải-tán, lý là chẳng có tỏ cho ai nầy biết rằng tình - thần ái-quốc của Nhựt đã người lần đây chăng? Coi như hồi trước, hội có hiến nhiều máy bay, mà bây giờ thảm êm ro, bảo-giới cũng không thấy tới tới.

Theo dư-luận ngoại-cảnh, hội nầy bị giải-tán là có ngụ-ẩn-nhơn bí mật sao đó.

Tình-hình Cuba

Tổng-thống mới nhứt định không từ chức

Tình-hình xứ Cuba càng ngày càng thêm rắc-rối luôn. Chánh-phủ mới một phía lo chống trả với bọn nghịch, vì bọn nầy buộc phải tổ-chức một các liên-chiệp; còn một phía thì lo trừ bọn cộng-sản, vì bọn nầy có khuấy rối luôn làm nhơn-dân lo sợ lắm.

Nhiều dân Hoa-kỳ sự phải xuống tàu Huê-kỳ mà trốn.

Tuy vậy ông Tổng-thống nhứt định không từ chức: ông-tân tuyên bố rằng thời loi là không thể được vì trận nầy là nên độc-lập vậy.

Chương-trình độc - lập đã xếp đặt rồi, sửa đổi sao được?

Đón coi sổ mai có bài

Ông Phạm-Quỳnh và 10 bài « Khuê-phu-Thán »

Vàng hay bạc?

Phải dùng ngân bản mới được

Thế-giới ngày nay bị không-hoảng về kinh-tế, các nhà chuyên môn hết sức nghiên cứu điều-tra để tìm phương bổ-cứu. Ai cũng đồng ý-kiến rằng tự vấn-đề tiền tệ, đồng tiền của nước nầy với đồng tiền nước khác, giá cao thấp không đồng nhau, nên chi nền kinh-tế phải bị trở ngại khó khăn.

Rồi nước thì bàn nên định giá tiền quốc binh, nghĩa là một bực với nhau, nếu là thế thì phải dùng kim-bản vị. Còn nước lại nói phải dùng ngân bản-vị mới giải nạn kinh-tế cho thế-giới được.

Mới đây, báo *British Industry* xuất-bản bên Hồng-mao có đăng bài của ông Henry Deterding là nhà kinh-tế-học nổi tiếng ở thế-giới.

Ông Deterding nói ông chấp ý rằng hễ không dùng ngân-hàn-vị thì dầu cho những phương pháp bổ-cứu tiền-tệ ngày nay chẳng qua là tạm-thời chớ không lâu dài được. Nếu thương-mãi bị nguy-nan, nếu không giải quyết vấn-đề bạch-ngân, thì không còn giải-quyết gì được nữa.

Một tên dâu Đức giàu thuộc đạn trong mình, trốn dưới tàu bị bắt

Vừa rồi, chiếc tàu *l'Timgad* nhổ neo ở Marseille sắp chạy qua Alger, thì lính mật-thám xét bắt được một tên dân Đức trốn ở dưới hầm ca-nốt của tàu ấy.

Tên nầy giấu trong túi 5 bịtạn lớn (thứ đạn trái phá) và 10 bí đạn thuốc nổ. Hỏi nó những vật ấy ở đâu nó nhứt định không nói.

Kẻ nầy tên là Khiele-Weiner, đã bị giải ra tòa rồi. Nó khai rằng nó trốn ở tàu ấy hai ngày rồi.

Dư-luận lấy làm chăm động về tin nầy lắm, vì người ta nghi cho nó ở một đảng bí-mật nào đó mà đăng ấy đã hại chiếc *Philippar* và chiếc *Atlantique* rồi vậy.

Được vào thăm bà con ở tù trong khám lớn

Chúng tôi tưởng nên cho độc-giả biết, những ngày và giờ nào được phép vào thăm bà con bị giam 5 trong khám lớn như sau nầy:

Thăm những người bị án nặng

Chiều ngày thứ bảy cuối tháng từ 2 giờ 15 tới 4 giờ.

Thăm những người án nhẹ: Chiều ngày thứ hai đầu tháng và chiều thứ hai giữa tháng, từ 2 giờ 15 tới 4 giờ.

Thăm những người bị giam về thường tội (Phòng Biện lý và Bồi thẩm): chiều ngày thứ hai đầu tháng và chiều thứ hai giữa tháng, từ 2 giờ 15 tới 4 giờ.

Thăm những người bị giam về chánh-trị: Chiều ngày thứ ba đầu tháng và chiều ngày thứ ba giữa tháng từ 2 giờ 15 tới 4 giờ.

Thăm những người còn xin chống án bên tòa phá-án: Chiều ngày thứ sáu đầu tháng, và chiều thứ sáu giữa tháng từ 2 giờ 15 tới 4 giờ.

Xe lửa đường Mytho cán chết một người

Tối 21 rạng ngày 22 Septembre vừa rồi, lúc 11 giờ rưỡi, chạy xe lửa số 100 ở dưới Mytho chạy lên Saigon, mới lối 8 cây số, thì cán nhằm một người Annam lối 20 tuổi.

Người ta chở bỏ nhơn lên nhà thương Choron, nhưng nửa đường thì tắt hơi.

Chưa biết kẻ bạc mạng đó tên gì và quê quán ở đâu. Nhà chức trách của đường điều tra.

MỘT TÂN BI-KỊCH Ở TRÊN ĐỜI

VÌ THƯƠNG QUÁ MÀ NGƯỜI MẸ PHẢI GIẾT CON

Nơi cái nhà riêng ở Soulac (Pháp) người ta mới phát-giác một tân bi-kịch, trông vào rất là thê-thảm. Một người thanh-niên hai mươi tuổi, con của một viên bác-vật học học, tên Jean Gravier, sắm chết trên giường bịnh mà trên miếng vải trắng bao cái thây đã đọng những máu, lại có một mớ bông rải lên trên nhưng đã héo rồi.

Cửa nẻo nơi cái nhà lặng lẽ nầy đều đóng kín bít, những cảnh vật bao phủ xung quanh vắng lặng lẽ, hình như không muốn bày tỏ cho ai biết sự bi-mật trong đó ra thế nào.

Ân-mạng thế thảm nầy, số dĩ người ta phát giác được ngày bữa sau là do một bức thơ của người mẹ kể bất hạnh kia gởi tới cho viên cò ở Soulac.

Bức thơ nầy chỉ viết có mấy hàng nhưng nghe thảm thiết lắm:

— *Chính tôi tôi giết con tôi đặng giải thoát nó khỏi sự đau đớn. Tôi giết nó chết một cách thật mau. Đang lẽ tôi phải tự sát tôi với mình khi giết tôi giết con tôi. Song vì sợ không chết nên bấy giờ tôi ở ngoài biển. Vậy ông đừng tìm tôi ở nơi thác mà nhọc công.*

Đó là bức thơ của người mẹ phạm tội giết đứa con trong lúc đứa con đau ốm.

Đó là lời thú thiệt của một người đàn bà vì quá yêu con mà phải giết chết con.

Suy nói một câu trong bức thơ *Chính tôi, tôi giết con tôi*, thì mình rõ ở trong đó bà hàm sầu biết bao là ý nghĩa.

Con bà hai chục tuổi đầu phải một chứng bịnh mà lương y nào cũng chạy chữa hết. Bà mới đến Soulac mong tìm thấy tìm thuốc để trị bịnh cho con.

Có hai năm nay, ai ai cũng thấy một bà già năm mươi lăm tuổi mỗi khi tới mùa xuân thì bà đem con bà về nơi rời trên đây để đón gió, may ra nhờ vậy mà bịnh cho con chăng. Mỗi khi như vậy bà thật hết sức lo lắng săn sóc cho con, ai ai thấy cũng phải cảm cảnh khôn ngoan lắm lòng người mẹ. Nhưng thảo ôi Bà phải biết bao sửa lực, nhưng bịnh con một ngày một thêm chớ không thấy hết.

Bịnh đó trước hết có một mụt mọc nơi cổ lần lần ăn lan ra hết cả mặt, tuy vậy đứa con của bà Gravier vẫn cần rằng chịu đau đớn, chớ không lúc nào để lộ ra cho bà mẹ hiểu. Hai năm trời như vậy: ra nhà thương nầy vô nhà thương kia, chịu không biết bao nhiêu sự khán nghiệm của nhiều ông danh y, thì mà không thấy tỉ tính thảm. bị-thương vô bạn; nhưng người ta muốn hồi rằng đến Lyon là chỗ chăng rằm đỗ chân bịnh. Được tin con bà lập tức tới đó và thừa dịp một buổi tối trời vô tháng năm rồi, không khác gì một người gian manh, bà đem đứa con trai bà đi không ai hay biết hết.

Chính nơi nhà riêng ở Soulac mà bà đem con bà về đó. Vì nhạy thuốc thang cho con mà bà hãm đỡ đặc trong nhà, vòng vàng chuỗi hột cũng không còn, đến đổi bà phải hô chỗ lâm, và lách chỗng ra đỗ bì sanh cho con, mà không thau phiền một chút.

Tấm lòng yêu con của bà làm cho bà có khi muốn cùng chết với con một lượt cho khỏi mục kích cái cảnh tre khóc măng. Bà đã quyết định như vậy nên có phen bà đón tiệm mua thuốc mê nhưng họ không chịu bán cho bà.

Bịnh tình con bà một ngày một trầm trọng chẳng đã nói năng đi rồi. Có 15 ngày chẳng không nuốt được một vật chỉ vào bụng mà tám ngày sau đây chẳng rên sẽ dữ lắm.

Trong cơn sắp-sửa mất chẳng còn nhìn thấy người mẹ ngồi chăng mà chúm chím cười, cái cười phía sau ẩn nấp những giọng lụy thảm.

Chẳng biết rõ cái cười đó lắm, nên chẳng vừa rên sẽ mà vừa sự hãi, chẳng nghe chẳng xuất hạng.

Chiều hôm đó, nhằm ngày thứ sáu, chẳng thấy một bàn tay ai rờ trán của chẳng. Chẳng nhằm mắt lại, ấy chính là tay người mẹ rờ trán đỡ ru con. Chẳng thấy nói tay bà có khêu sức lực, nhưng chẳng không hồi năng gì hết. Chẳng cũng không rung sợ. Rồi thì mắm tan chẳng bị một viên đạn xuyên qua, thế là chẳng không còn rên siết đau đớn gì nữa.

Bấy giờ người mẹ đã giải thoát cho con khỏi nỗi đớn đau rồi, nhưng bà lại điên. Trước khi đâm ra ngoài biển, bà hãi bông tỉ-ơn đã trên mình con rồi mới từ biệt.

Sáng ngày đó nghĩa là hai tấy sau rồi, người ta lượm được ở trên hải biển một cây bút máy và một bộ chén đĩa của trẻ con. Bỏ là những món đồ của con trai bà đem theo trước khi giao mình theo lần sóng.

Hôm sau người ta chôn đứa con bà. Có lẽ nay mai người ta vớt được xác bà mẹ. thì cũng an-táng bà cùng một chỗ đất chôn con đó.

Mẹ thương con quá, đành giết chết con đi để cho nó khỏi chịu đau đớn, thật là một chuyện mâu-thuẫn tình thảm. bi-thương vô bạn; nhưng người ta muốn hỏi rằng nhà mẹ có quyền giết con như thế không? YM. *thuật*

Số phận đàn bà Au-châu có sung sướng luôn luôn không?

Đàn bà nước Nam, may số đó rất ít, hễ nhiễm chút ít văn-minh thì đã tuan hô hào giải phóng gia-đình, theo đòi phụ-nữ Âu Mỹ. Nhưng họ có biết đâu Phụ-nữ nước người cũng phải làm việc cực khổ mà có khi không đã nuôi thân. Coi trong cái hình trên đây thì thấy hai mẹ con đang bán nơi đường, trên lưng mỗi con đều có nhà khí.

Mấy năm nay có nhiều nước ở bên Âu-châu, Huê kỳ, và Thượng-hải, ở bên Tàu tổ-chức cuộc đua chó. Mới đây ở Huê-kỳ họ bày đặt bắt khỉ làm nài chó. Mấy con khỉ nầy ăn mặc không khác gì mấy anh nài đua ngựa mà độc-giả thường thấy. Trên đây là hình chụp lúc người ta giàn chó đặng đua, trên lưng mỗi con đều có nài khỉ.

Do anh Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Quán Ven Đường (microfilm Thư Viện Đại học Cornell). Chủ quán Huỳnh Chiếu Đẳng.

MUỐN THÌ ĐƯỢC!

Muốn cho thân thể tinh-thần đều được khoẻ mạnh nên dùng cho thường

HUYẾT TRUNG BỬU hiệu "Con Bươm-bướm"

của nhà thuốc Đại-Quang Dược-phòng

Vì thuốc nầy hay trị được chứng thân thể hư nhược, tinh thần suy kém, và đờn bà kinh nguyệt không được tốt

Đại-Quang Dược-Phòng

27, Boulevard Tăng-đốc Phương — CHOLON

Dainan-Koosi

NHẬP CẢNG XUẤT-CẢNG

KHO THỨ BÁN SỈ VÀ BÁN LẺ

ở tại Chợ-mới Saigon
số 46, đường Vienot (GIÂY THÉP MỚI SỐ 448)

Bổn hãng xin có lời cho quí ông và quí bà hay, kỳ tàu nầy có chở qua.

ĐỒ KIỂU : nhiều thứ tộ dĩa và chén thiệt tốt lấy theo kiểu xứ Giang Tây làm ra đẹp ý với người biết dùng mà lại thứ nhứt là nước men cũng nhỏ lâu cũng xin. Ngoài ra nữa còn làm môn hàng la, chẳng cần phải phô trương cho lắm lời; những nhà Đại-lý có buôn bán với bổn hãng đã làm chứng cho.

Đồ toàn tốt lại rẻ hơn các nơi.

Tổng Đại lý số 20 đường Chaigneau

Chủ nhơn : M MATUSITA

100 TẤM HÌNH *mà có 2$80*

Những ai muốn có hình nhỏ, kiểu như con cá gắn thơ, thì cứ gởi lại cho hiệu-hiệu một tấm hình sở nào cũng được, hoặc là hình vẽ rồi hoặc là kiểu chụp rồi hoặc hình đã làm hầu rồi bổn hiệu sẽ rọi ra 100 tấm hình giống tạc nhỏ rõ ràng, mà rõ ràng có răng cưa và in kẻ ô là sau có đồ cần qui khách thì trả lại y nguyên không động phạm tới.

Kiểu hình cỡ có thể (pro ocdé Photex) đây là một cách gắn tiền để cho người ta biết mình. Cũ lấy hình ấy dán trên giấy viết thơ, hoặc ở bì thơ, hoặc trên sách hay trong tập hình cũng tốt vân. vân.

CHỈ CÓ TIỆM

PHOTO NADAL
ở đường Catinat, số 118-120
— SAIGON —

Một bộ cẩm nang rất cần thiết cho trong gia-đình

Vừa rồi chúng tôi được đọc bộ sách ĐÔNG PHƯƠNG Y-HỌC TOÁT-YẾU của nhà Đông-phương Y-quán số 72-74 phố Hàng Bông Hanoi xuất bản, do ông Nguyễn-hữu-Cự tự Hạc-Đào-Lâu Nhân cùng mấy bực danh-y soạn ra. Năm quyển chúng tôi đương đọc như sau nầy:

1 — Quyển Y-Lý bản về lý-thuyết rất tinh tường dễ hiểu.

2 — Quyển Y-Pháp-ung chỉ đủ chứng bệnh nào phương thuốc ấy, rất rành mạch.

3 — Hai quyển Tinh-Dược chỉ rõ công dụng từng vị thuốc.

— Quyển Mạch-Lý theo cổ nhân và toát yếu, dẫn cách xem mạch rất dễ hiểu.

Còn 11 cuốn chưa xuất bản chúng tôi chưa được đọc. Theo năm quyển sách trên nầy, chúng tôi đã được đọc rồi, rất phục tài soạn giả biết bao công phu nghiên cứu, mới toát yếu được như vậy. Chúng tôi coi theo quyển Y phương đó mà trị được nhiều bịnh đều hiện nghiệm vô cùng, thực rất có ích cho thường lai.

Vậy nên vì ích lợi chung, chúng tôi giới thiệu bộ ĐÔNG-PHƯƠNG Y HỌC TOÁT YẾU nầy cho đồng bào, nhà nào cũng nên có sẵn một bộ nầy phòng khi có bệnh tả, coi theo đó mà dùng thuốc, thì hỏi bị lầm lạc không lầm thầy tốc cần dùng thuốc, cũng biết kẻ hay, người dở không lầm lẫn. Thực là một bộ cẩm nang rất quý cho mọi gia đình vậy.

M. TAN-TÂN-ĐẠO-NHÂN,
PHẠM-NGỌC-KHOI,
Officier de l'Etat Civil à Tân-Thanh
Bảo-Lộc, Bentre
M. HUỲNH-TRẦN TẤN
Médecin Indigène à Châu-Ngọc,
Bảo-Lộc, Bentre
Kính Cáo

Tin nên biết

Thuốc BIỂU - KINH BẠCH-ĐÁI, hiệu ÔNG-TIÊN, đã nhứt hay trị bịnh bạch đái: hạ rất tài người bịnh có huyết trạch khi nhiều khi bầm đen vàng vọt trắng đục nặng nhẹ thế mấy dùng cũng đều bình. Mỗi gói có 0$30, nửa lố 1$50 một lố 4$00.

Và THỐI NHIỆT-TAN hết sức hay với các chứng bịnh trẻ em ăn không tiêu bụng lớn kéo gân xanh nước da vàng ốm o, mất lớ ăn, đêm ngủ rịt mồ hôi trang fin mình muốn có bao trái đàng nặng mà mang dùng trong 10 phút hết liền thuốc hết sức hay thật sẽ mất gói ($10.

Độc giả cũng thấy rẻ cũng trên các báo từ dân đến quan nên công nhận 2 món thuốc nầy hay nhứt

Bịp lỗ các ga xe điện

Đại-Lý : Lập Xuân, Quiffeur Phú-Nhuận, Văn-vỹ-Văn Mytho, Nguyễn-ngọc-Thái Rachgia, Ngưu - Trọng Cantho, Melle Hòa-Sanh Chauđốc, M. Pétros-Yên C.I.A.P. Phú Xuân.

Có giấy tính hẳn giao ngân đó :

Mme Ngu-Yên thị Kinh
Saigon

CABINET DENTAIRE
MADAME
Hamon-Corbineau
et E. P. Veisse
de 7 à 12 de 2 1/2 à 7
164 rue Pellerin Tél. 914

Tin trong nước

Saigon

Thợ nhà in Ardin đình công nữa

Từ hồm thứ sáu đến nay, thợ máy và thợ sắp chữ của nhà in Ardin, trừ có 6-10 làm cho báo Impartial, đều đình công cả.

Số đi thợ nhà in đình công đáp là vì bị cắt bớt tiền công 10 phần trăm.

Từ hồi bị ngay kinh-tế đến nay, tính ra nhà in Ardin sự lương của thợ hết thảy là 3 lần rồi. Lần thứ nhất bớt 10 1. lần thứ nhì bớt 15 1. và lần thứ ba nầy bớt 10 1. Cong hết 3 lần thì anh em thợ bị bớt đến 74 1. lận. Như vậy bảo người ta không đình công sao được?

Đi xem gánh « Tùng-châu-Ban » diễn tuồng « Mã-Bá-Lương »

Tối thứ sáu 22-9-938, Tùng-châu-Ban diễn tuồng *Mã-bá Lương* tại rạp Lục-Đẩu, tôi có đến xem nên có mấy lời thuật sơ dưới đây.

Gánh « Tùng-Châu-Ban » hát bộ kim thời có vài trò mới chẳng chỉnh lắm, nên thấy cũng khá-quan, mà đào hát cũng có đôi ba người có giọng thanh tao và mảu mẻ đề coi.

Như trong tuồng M-B L. nầy, có đào đóng vai con hoàng thúc, vợ *Mã-Bá Lương*, lúng ca thanh mà bộ tích cũng khá, và người hát thủ vai *M. B. L* trong mấy màu chầu cũng được vậy.

Khí làm hề ở đường Catinat

Hồm thứ năm vừa rồi, có 1 con khỉ làm hề ở đường Catinat, giúp vui cho người ta cũng được nửa giờ.

Nguyên là bữa ấy, có một người dắt một con khỉ đi ngang đường Catinat. Lúc đến trước hẳng Courtinet con khỉ thấy trong cửa kiến nhà buôn ấy có bạn đồng loại với nó, nhưng mấy con khỉ trong cửa kiến ấy là đồ chơi cho con nít, con khỉ ngoài đường tưởng là khỉ thiệt, bèn dựt dây người dắt nó mà chạy nó, bỏ tích mừng rỡ lắm. Làm ai cũng cười rộ lên.

Một chốp, người ta mới vì bắt được nó, rồi đem xuống cho sở thú ở bến bạn vậy.

Một vụ đổ máu

Sớm mai ngày thứ sau vừa rồi, có một người đánh xe ngựa và một đứa cai lí xe đất, đánh nhau rất kịch liệt. Lính tuần đánh quân thứ ba can thiệp, thì một đứa tên Trần-văn Ngô đã bị trọng thương nơi đầu, máu nhiều lắm.

Liền kêu đồ tình bắt tên hung hãn giải về bót và cho Ngô đi nhà thương.

Mất xe máy nhiều quá

Ngày trước xe máy mất lắc nay vắng tin trộm xe máy, mà không hiểu sao hai ba bữa nay, có nhiều người mất xe máy.

Như nội ngày hôm qua, Lê văn Nhu, làm ở kho của thành Gabriel mất 1 cái xe giá đáng 15 đồng.

M. Trần quang Giáp, ở bỏ 11 cũng bị mất cái xe máy hiệu Alcyon giá đáng 20 đồng.

Tên Nguyễn-văn-Nui tức Ao Ấn cũng mất cái xe máy hiệu Wonder giá đáng 10 đồng, bỏ lính nầm cả giữa tỏa.

Những vụ toà Đại-hình sắp xử

Độc-giả đã biết rằng ngày thứ hai 9 Octobre tới đây toà Đại-hình nhóm phiên cuối cùng của năm nay. Phiên toà ấy xử 17 vụ sau nầy.

Thứ hai 9 Octobre 1933

Nguyễn-văn-Thắng tội đánh hết người Đặng-văn Hanh tức Ba-oan-An trộm cướp, Doan-hữu-Dương đánh chết người.

Thứ ba 10 Octobre 1933

Lê-thị-Lê, Nguyễn-văn-Hương, Lê-văn-Huân, tội đánh chết người.

Thứ tư 11 Octobre 1933

Phạm-văn-Sau, Bùi-văn-Đồng tức chú dâu, Bùi-văn-Trâm tức Năm Thu, Nguyễn-văn-Tâm tức Tâm, Nguyễn-văn-Diệp tội trộm cướp nhà.

Thứ năm 12 Octobre 1933

Nguyễn-văn-Bom, Nguyễn-văn-Hai, Nguyễn-văn-Trâm, Huỳnh-văn-Xuân tội trộm cướp, Đinh Nol tức Nopl, Đinh Khu tội trộm cướp sát nhơn.

Thứ sáu 13 Octobre 1933

[illegible] người (có sát) tội Đanh cộ sát, Phạm văn-Sang đánh chết người.

Thứ bảy 14 Octobre 1933

Trần-văn-Tu, đánh chết người. Đào-văn-Đoi, Nguyễn-văn-Cẩm tức Hoàng trộm cướp.

Thứ hai 16 Octobre 1933

Marcelli, Georges, Lorare, Marins tội sát nhơn.

Xe hơi cán chết một bà già rồi chạy luôn

Chiều tối ngày 19 Septembre, lúc 7 giờ, M. Renchi phố thương các đồn lính ở Tourane có ngồi xe Quinhon. Về đến chỗ Đồn cát 890 thước, thì trông thấy một cái thây bà già đã lăn nằm bên lề đường, cái sọ dập ra.

Ông Tri-huy được tình đến tra xét. Theo lời một người đàn bà ở gần chỗ xảy ra nạn, khai rằng hồi 10 giờ rưỡi có cái xe hơi nhỏ sơn màu xám hay xanh, chạy rất mau cán chết bà già đó, rồi chạy luôn về mà Quinhon.

Thiệt là đáng trách hương chức sở tại đó, ngăn xe hơi xảy ra có chút hơn gì đồng bắn, mà để xác bà già nằm mất ngoài đường, cũng không đi trình gì cả, đợi đến khi M. Renchi đến mới lo.

Hỗ thẹn với lương-tâm mà phải tự vận

Đêm thứ tư rạng ngày thứ 5 mới rồi, có một tên dân làng Nhơn-Bình, thừa lúc đêm tối, lẻn vô rạng bức một đứa gái nhỏ 14 tuổi. Nhưng bị con nhỏ đó la lên, thiên hạ ùa lại, thì thằng quấy đã đầu thoát mất, không ai biết đứa nào cả.

Sáng ngày thứ sáu, người ta thấy một cái thây treo cổ tên đó nơi cây bưởi ở gần đó. Có lẽ thằng quấy ấy nghĩ mình lấy làm hỗ thẹn, lương tâm bức rức chưa không nổi, mà phải quyên sanh tự vẫn như vậy cũng cho là phải đó.

Xin thử một lần

Lúc trước mình bị bàn thân, chẳng ngủ, mỏi mệt no hơi, tức ngực ăn không tiêu, xin dùng thử thuốc Xỉ-Bổ hiệu Dược-Trong-Annam một lần, rồi sẽ biết là một thứ thuốc gia truyền thật công-hiệu, uống rất dễ, không hôi đắng (ngậm trong miệng rồi lỗ có nhai cũng không biết đắng) đi xông êm, không mệt và không làm cho đau bụng, chẳng đau nói ngọn, đã thí nghiệm nhiều lần. Mỗi gói 0$15.

THUỐC THẦN-LỰC HOÀN : *Là thuốc rất bổ, giúp sức lực, thêm mạnh khỏe, làm bổ thân cho ông già, bà cả và Nam Nữ thanh niên.*

Mỗi hộp năm hoàn bao sáp 0$60

THUỐC TỲ BÀI : *Trị phù thũng, tê nhức cả bàn chân, đi đứng bất tựng.* Mỗi hộp 0$60

THUỐC HỒ CON NIT : *Chữa trị trẻ em con trong tháng cho tới 5 6 tuổi, tối ngủ mình mẩy nóng đêm hay khóc hoặc sốt, đau bụng sên, ăn không tiêu, [illegible] tích la lước.* Mỗi gói 0$10

THUỐC HO : *Trị các chứng ho.* Mỗi gói 0$10

THUỐC BAN : *Trị nóng lạnh và các thứ trái ban.* Mỗi gói 0$10

Mua nhiều ở nơi nhà thuốc Dược-Trong Annam, số 353 đường Cây-Mai (gần đồn Cây-Mai — CHOLON.

Đã bán Nguyễn-hữu-Kiêu, *Saigon*; *Laboratoire* Nguyễn-Trọng-Canisio, Nguyễn-thành-Liêu, *Vinhlong*; Bán Sport Goceng, Minh-Nguyệt, *Phan-thiết* (Annam).

SAVON
VIỆT - NAM
tốt
hơn hết

Lucs-Tinh

BENTRE

Tính làm chủ sao mà?

Độ rày cái nghề buôn trứng vịt có có lẽ khó làm thì phải nên chỉ ở chợ nầy đến bến năm tiệm mua trứng chất đầy nhóc cả cảng phố rộng và hộ tên đi Saigon nào cũng thấy chỗ đi hàng trăm cần xé chở không phải ít bỗi thấy người ta làm ăn như vậy rồi hơm hay sao mà tên Đàng-v Huỳnh ở làng Lương hòa hạ làm. Mà muốn được cái nghề đó ít nữa phải có vốn hay là mới bầy vịt cho thiệt nhiều thì mới có trứng. Song tên Huỳnh lại tủn vốn đồng nên không thể nào thi hành như ý nguyện đặng.

Thời may sống có bầy vịt của ai không rõ trước ngoài năm trăm con mà chủ là người nào chẳng thấy, nên tên Huỳnh bèn lấn bướng dỡ gần nhà mình, chăn giữ. Sáng tại bữa nào tên Huỳnh cũng lượm được trứng rất nhiều vì bầy vịt đó đã khi bạn đêm. Mừng chưa kịp no thì việc làng đã đến nhà tên Huỳnh cọ vấn, vì biết rằng hắn nghèo mà sao lại thình lình có đến mỗi bầy vịt trên 500 con như thế. Trả lời không chạy nên lòng phải làm phúc bắm bổ giải tên Huỳnh ra toà. Bởi vì được mà chẳng trị hồ lại ăn thăm nuôi lén, là thâm nên chỉ Huỳnh bị giam vào khám.

Lời rao vặt

SEULE ??

La bonne Prothèse fait les bons cabinets

LABORATOIRE RATIONNEL DE PROTHÈSE DENTAIRE

Nhan-văn-Nhiều

66 Boulevard Bonnard 66

Trị bịnh đau răng và chữa bịnh ung ư

7 giờ tới 11 giờ rưỡi
2 giờ tới 8 giờ

GIÚP ÍCH

Trường Pháp-Việt 4 cấp Ấu, rue d'Arras Saigon, có giúp anh em học sanh và qui thầy ở ăn pension nhà ăng 11$00. Có xe nhà đưa rước 1 ngày 4 lần (khỏi trả tiền) cho anh em pháo không có xe đạp. Ăn, nghỉ trên lầu, dưới có chỗ để xe, tiện để ở mát mẻ.

Pierre RÚI

PHÒ mới sửa lại rộng rãi và sạch sẽ, giá thật rẻ, từ 1$ sắp lên. Xin đọc nơi nhà Vạn-quốc Tiết-Kiệm số 28, đường Chaigneau — Saigon.

Salon de Coiffure

Ở Saigon hớt tóc khéo nhứt là tiệm Nguyễn-văn-Nâng *đã sáng tạo nghề-nghiệp nầy nhiều năm nay, nhiều ông có danh tiếng được khen ngợi. Xin đồng bào lại hớt rất cảm ơn*

NGUYỄN VĂN-NÂNG
Rue d'Espagne 100

VỊ GẤP BÍ

Mướn bớn một chiếc xe hơi Torpédo Uslic 7 chỗ ngồi, máy tốt lắm, giá thật rẻ. Do nơi số 110 rue Catinat.

Mới lại! Mới lại!!

NÍ DEN may áo dài thật tốt, mướt và mỏng. — Các thứ chỉ laine thêu máy, — Quần áo laine bịn lạnh cho trẻ em.

MỸ LỢI
46, đường Vannier — SAIGON

Lê-văn Vinh
Diplomé de l'Ecole Nationale d'horlogerie de BESANÇON
76 rue d'Espagne
SAIGON
ANGLE CATINAT

Sửa đủ hiệu đồng hồ nhỏ lớn và các thứ máy nhỏ như là: (Compteur kilométrique, máy hát, máy đánh chữ, máy chụp hình vân, vân..

Cabinet dentaire

của ông thầy thuốc Ngu-Yên-văn-Nhung nghề làm, nay tôi đã về Cholon rồi, xin qui khách đau thứ ung sẽ, chữa răng, nhổ răng, và trồng răng theo cách y-khoa mà khỏi sợ đau đớn và được giá rẻ thì hãy đến 148 Rue de Marins Cholon.

PIERRE LƯU
dentiste

NOTA — Mới lại vết nhiều thứ răng hiệu ANATOMIQUES) mỗi cái 3$00 trồng nhiều có huê hồng 25 /..

Ecole Centrale de Commerce
(Directeur: Trần-mạnh Nhẫn)
67 Rue Vassoigne (Tân-định) dạy các khoa về thương nghiệp rất mau giỏi.

MỐI LỢI

Muốn sang gấp một tiệm may và hớt tóc giá rẻ, đọc nơi báo quán.

AI MUỐN MƯỚN NHÀ PHỐ RẺ?

PHỐ LẦU	*đã confort moderne số 15 Albert 1er Dakao*	60$
NHÀ TRỆT,	*4 phòng, đã confort moderne, ở Tân định*	55$
NHÀ TRỆT,	*4 phòng, đã confort moderne, ở Tân định*	45$
PHỐ TRỆT,	*rộng số 120 Marcel Richard, đường cửa sổ,*	22$
PHỐ TRỆT:	*393, 395, 399 đường Paul Blanchy*	18$
-:-	*đường nhỏ Paul Blanchy gần rạp hát Bật Gió, đèn nước, cầu tiêu máy*	25$
-:-	*Paul Bert 162, 184, 170, 182, mát mẻ lắm*	20$
NHÀ XE	*đường nhỏ Paul Blanchy*	5$

Confort moderne là có nhà bếp, nhà xe, nhà tắm, cầu tiêu máy, vân vân.

Chủ phố : Cie Foncière d'Indochine
81, RUE RICHAUD — SAIGON

Muốn dễ bán và có lời nhiều

Công VI-N-ĐÔNG Công ty phát hành ra nhiều thứ chỉ:

1:— Chỉ đăng trắng và đen « *BỨA CÁO* » thứ 800 thước, 200 thước và 50 thước cũng là chỉ nổi 50 thước.

2:— Chỉ đăng trắng và đen hiệu « *NGƯỜI ĐÀN BÀ MẠY* » có thứ 10.000 thước và 2000 thước.

Hai hiệu kể trên đây: Bổn hãng đã làm bảo-kiết mấy điều kể dưới đây:

CHẮC CHẮN ĐỦ THƯỚC MÀ LẠI GIÁ RẺ

Ba điều kể trên đây đủ làm cho vừa ý qui cô qui bà. *Nên dùng* dương lúc khó khăn trải qua hồi kinh-tế.

Vậy xin qui cô qui bà nên lưu tâm để ý đến chuộng món hàng thật tốt mà lại rẻ.

TỔNG ĐẠI-LÝ

SIOU-PHÔNG— Cholon đường *Tổng-đốc Phương số 20.*
TONG SENG — Phompenh đường *Ang dương số 50*

VIỆT-NAM CÔNG TY
BẢO HIỂM XE HƠI

Công-ty nặc danh vốn 200.000 đồng
Hội-quán : *56 đường Pellerin, Saigon*

Tên giấy thép : ASSURANA
Giấy thép nói : 748

1° Giá tiền bảo kê rẻ hơn các hàng khác (trả làm 4 kỳ được, mỗi kỳ một phân tư)
2° Khi rủi ro bồi thường mau mắng và lo đủ mọi việc cho chủ xe khỏi nhọc lòng

Nhà hàng Bánh Tây
Nguyễn-văn-Đắc
175-175 Rue d'Espagne
MỞ THÊM HÀNG
CƠM ANNAM có nhiều món ăn thật tinh khiết !!
Giá rẻ hơn các nơi
Có phòng ăn đặt biệt ở trên lầu cho gia quyến

TÌNH NGAY LÝ GIAN

TRINH - THÁM TIỂU - THUYẾT — TRỌNG - NHƠN DỊCH-THUẬT

CHƯƠNG THỨ MƯỜI

Và chàng quan bồi-thẩm vẫn định trước rằng thế nào công-tử cũng trả lời như vậy để chứa mình, cho nên càng nghe công tử nói, ngài càng nghi cho công tử là thủ-phạm. Ngài tính kiếm lời bắt bẻ cho được câu ấy mới nghe :

— Dầu cho công-tử muốn ở luôn ngồi vì đó nên cũng không được đâu mà muốn. Đành rằng công-tử có sẵn công tước và thân mẫu công tử, bình vực cho, nhưng để xét đem hết tánh dự ra thế rằng cũng không thể nào qua khỏi lời khai của mụ Xích-Tâm kia được.

— Tôi nào có nói khác đâu ?

— Như vậy thì nhà pháp luật phỏng đoán rằng công tử cố ý giết Xích - Tâm cho hết ai làm chứng cho quan trạng Lộ-Chi-Ái.

Lời buộc tội ấy nói xáng xã như bùa đánh vào mặt công-tử, nhưng ông ta điềm tịnh an nhiên không tỏ dấu chi là hoảng hốt.

— Tôi đâm thề trước Thượng tôi là vô tội. Hiện giờ lối bị giam cầm cũ, không giao thông được với ai. Tôi chỉ trông lòng chánh trực của ngài để mình hoàn giùm tôi.

Quan bồi thẩm thẩm nghĩ :

— Thì ít khéo làm trò giả đối thì thôi.

Nghĩ xong lại mấy bồn hồ sợ, học kỹ mấy lời khai nào có chỗ quan hệ, xếp giấy làm dấu mấy chỗ ấy, đoạn nói với công-tử :

Hồi bị bắt, công tử có than câu nầy : « Thôi, ta phải ngày rồi » Tội hồi công tử nói vậy là nghĩa gì ?

— Thưa ngài, tôi nhớ tôi có thở ra câu ấy thiệt ; nguyên vì chỉ hay bị cái vệ tôi sát nhơn, tôi lấy làm kinh hãi và nghĩ rằng ngày gần mình biết lấy mình, chớ ai cùng phải nghi cho tôi là thủ phạm, vì ngoài tôi ra thì ai đâu có ý tợi gì mà giết Xích Tâm ? Cũng vì nghĩ đến chỗ Tình ngay lý gian» ấy mà tôi lo sợ nên mới thở ra cái câu tính cờ đó.

Lời biện giải của công tử lấy làm hữu lý. Quan bồi thẩm nghe nói gật đầu, thầm nghĩ khen công tử là người lẽo mẹp, hèn chi lão lão có nói rằng không gia tay thì khó mà tra ra thủ phạm :

— Phải rồi, chỉ có một mình công tử là người thủ lợi trong vụ ám sát. Việc đã thấy rõ ràng và tôi nói cho công tử biết rằng nhà chuyên trách biết chắc như hai năm rồi người rằng vụ nầy không phải là vụ sát nhơn đoạt tài đâu. Những vật bung thủ lấy để gạt nhà chuyên trách thì người ta đã vớt lên được khỏi sông Xên rồi. Tôi đây cũng rõ biết rằng lúc thủ đã đốt tiêu nhiều giấy tờ quan hệ. Tôi trưng, ngoài công tử ra, thì giấy tờ ấy không quan hệ cho ai khác hết. Nếu công tử biết còn ai cần đốt tiêu những giấy tờ ấy nữa thì nói thử nghe coi.

— Thưa ngài, tôi thiết không biết sao mà trả lời cho ngài được.

— Công-tử đến nhà Xích-Tâm thường không ?

— Đâu chừng ba bốn lần. Tôi đi với ông thầy tôi.

— Một tên đánh xe của công tử lại khai với tôi rằng nó đưa công tử đến đó ít nào cũng người lần kia mà.

— Nói như vậy là nó nói sai, nhưng đến đó nhiều hay ít, trước cũng chẳng quan hệ chi lắm.

— Công tử biết rõ đường đi nước được ở đó lắm chớ ?

— Tôi biết rõ lắm. Nhà có hai cửa, Xích-Tâm ngủ ở cửa trong.

— Vã chăng, công-tử là người quen biết với Xích - Tâm. Ước như ban đêm công tử đến kêu cửa, vui lòng ra mở hay không ?

— Mở chớ. Xích - Tâm vẫn sẵn lòng.

Mấy ngày rày, công tử có bịnh phải không ?

— Tôi có bịnh khá khá, phần bị buồn rầu, nhưng không bao giờ tôi điêu can đảm.

— Tại sao công tử lại cầm Lữ Bình đi nước lượng ?

— Bước mà ích chi ? Bịnh tôi vẫn là tâm bịnh kia mà. Tài y học của thầy thuốc có thể nào giúp tôi giữ được ngôi vị kia đâu.

— Người ta nghe công tử thở ra nhiều câu la lùng. Dường như công tử không còn để ý đến việc phá nữa. Công tử lại đốt tiêu nhiều giấy tờ và thở tử nếu phải không ?

— Tôi vì bịnh không còn ở đó nữa sự quyết định của tôi đó gần nghi cho mấy việc đó mà.

Quan bồi-thẩm hạch hỏi câu nào, Mà công tử trả lời xoôi rót, không ngập ngừng ấp-úng chi hết. Giọng nói của ông ta nghe ra lỉnh táo và dễ thương, không có dấu chi là phập-phồng lo sợ. Thấy công-tử trả lời dạn-dĩ như vậy, quan bồi thẩm thầm nghĩ phải tìm cách tra hạch cho gắt gao khôn khéo đặng làm cho ông ta hết phương chối cãi :

— Nầy công-tử, tôi xin công tử phải cho tôi biết rõ coi buổi chiều thứ ba vừa rồi, từ sáu giờ cho đến khuya, công-tử làm những việc gì đây.

Câu hỏi nầy làm cho công-tử phải ngập ngừng rồi trả. Ông ta mở miệng trả lời mà giọng nói nghe run-run. Thấy vậy quan bồi-thẩm mừng thầm, trong trí nghĩ thầm rằng câu nầy công-tử không thể khỏi tay ngài. Công tử ở đây tâu rồi đáp :

(Còn nữa)

Một bức thơ

(đăng nguyên văn)

Thưa ông,

Tôi có tiếp đặng gói thuốc của ông gởi rồi. Thuốc « CHÍ LINH » của ông tôi đã thử nghiệm rồi rất thần hiệu. Vì tôi có cho đứa con tôi, và mấy đứa trẻ ở lân cận uống, về bịnh mình mấy phát nóng Hai chơn hơi lạnh Sổ mười nhứt đầu, đổ mồ hôi trắng, và Ho ; hơi thở mệt, bước chiền thì mê mang. Đứa bịnh nhẹ tôi cho uống cả một gói, mà các chứng đều nhẹ cả. Còn bịnh nặng (lắm), mới uống có hai ba gói tôi nể lộ bao đó ra dây mình. Tôi lần lần thuyên giảm, uống tiếp một hai gói nữa thì các chứng đều tiêu trừ. Thật quí quá thay. Không hề với cái tên (Chí Linh) vậy. rất đáng gọi là Nữ kiệt oa thành được. Nay tôi viết thơ nầy đến tạ ơn ông. Luôn dịp xin ông gởi cho tôi 50 gói nữa

Nay kính

LÂM-TRƯỜNG-XUÂN

Commerçant à Lagi (Annam)

Thuốc nầy có bán khắp cả Đông-Pháp, các gare xe điện đều có bán. Ở xa xin đo nơi Madame Nguyễn thị-Kính chợ mới Saigon (giá mỗi gói 0$12)

Trị bịnh ho...

Người có bịnh, chưa gặp thuốc hay ; dùng thuốc không có danh thì ngay hiểm cho người bịnh lắm.

Như thuốc-ho (Bác-bửu)

Từ năm chí Bắc, ai cũng công nhận là một thứ thuốc ho hay vô cùng, trị bịnh ho linh nghiệm phi thường. Dùng đến thuốc, thấy thì quí ngài sẽ được vui lòng và sẽ khen tặng vô cùng.

Giá mỗi hộp ... 0$10

Có gởi bán khắp cả Đông-Pháp, các gare xe điện. Ở xa xin đo nơi Madame Nguyễn thị Kính chợ mới Saigon.

Bán rẻ mua... Không mua thì không còn dịp nào rẻ hơn ? ?

Tôi định bán rẻ trong vài tháng Giá bổn trước 1$00, nay tôi chỉ bán 0$80 mỗi ve thuốc *Đại-bổ* « TÊ - THẤP - HOÀN ». Thuốc hết sức bổ hồi cả bổ đủ toàn thứ sâm thượng hạng Dầu yếu đuối, hay là làm việc mệt nhọc thế nào uống vào thì được khoẻ khoắng lắm, làm việc cả ngày không biết mệt. *Ăn cơm biết ngon, và ngủ đặng nhiều*

Uống chừng 5 ve sắp lên, thì sẽ thấy rõ, thân thể đều khác thường, mặt mày đỏ lại, rui và, và khỏe khoắng lạ thường. Hiện thuốc nầy tôi có cấu chứng tại tôa, và có gởi bán khắp cả Đông Pháp. Bấy lâu được đồng bào hoan nghênh lắm. Có gởi bán khắp các gare xe điện. Ở xa muốn mua xin đến Madame Nguyễn thị Kính chợ mới Saigon (giá mỗi ve 0$60 uống được hai ngày).

Cả kiếp... mỗi nhà... cần có...

Có một ông thầy thuốc đã trong nhà, không bằng chứng một hộp thuốc dán hiệu con Rắn giá 0$12, trị các chứng bịnh ngoài da. Thuốc nầy hay lung lắm, bôn chạy rất nhiều, được danh vang lẫy lừng khắp cả Đông Pháp. Trị bịnh tức ngay hay hơn thuốc dán sơn đồng thấp bội trị giá rất 12, trị bịnh mất rất hay (vì thuốc rất thiêng và phong học). Trị bịnh đau vô sài càng, lạch đầm nhứt lưng mỏi tay, ngon, mụt nhọt, nước ăn chân cực kỳ mới mọc, là trường đến thuốc nầy quí ngài sẽ khen tặng vô cùng. Giá hộp nhỏ 0$12 hộp ớn 0$20 Xin đến nơi Madame Nguyễn thị Kính chợ mới Saigon, và các gare xe điện.

Hội vạn quốc tiết kiệm

Hội hiệp - bổn nhật danh Phá dưới quyền kiểm-soát của Chánh phủ Đông Pháp.

Vốn 10.000.000 (vạng)

Thượng-Hải đã đóng là 8.000.000 phát)

Lãng

Quảng Lý cổ Đông Pháp

Saigon 26 đường Chaignau cl Ngành tại Hanoi : 53, Hàng Đồ Francis Garnier, chi ngành tại Phnom-Penh, 94 đường Galliéni.

Muốn dự để

Lấp tư bổn

Muốn có sẵn vốn

cho con cái lúc đôi lạn

Muốn để dành tiền cho con trẻ ăn học

Thì hãy mua vé của Hội Vạn-Quốc Tiết kiệm :

Vé $ 1.000 trả mỗi tháng 3 $ 00
Vé 500 trả mỗi tháng 4 00
Vé 250 trả mỗi tháng 2 00

Đặng dự vào

1° — Cuộc xổ số hồi vốn lại mỗi tháng kể từ tháng đầu.

2° — Cuộc chia 1/3 tiền lời của Hội sau khi đóng đầng 2 Năm.

Hội cần dùng nhiều người chấn chắn và tử tế đặng làm quảng-lý những gỡ mà hội chưa có người thay mặt.

Cô chuyên gia-đình

Bà [illegible] gỡ bỏ [illegible] Trong ngài cần nhà rằng tôi, đến đầu [illegible] trang. Hai vợ chồng thấy [illegible] chồn tôi. Chuyện [illegible] chuyện [illegible] hết chuyện trong [illegible] lời chuyện người đương. rớt [illegible] lin nói : « Ở tôi nhà : không nói bịnh rằng mà thì nhà thư sanh [illegible] rằng tay nó nhứt qua, phải nhà [illegible] nước lắm mới sạch, [illegible] ngừa tay lói nữa.

Vợ. — Phải rồi, cách chừng nửa tháng nay, tôi đi chợ thấy có người bán một thứ savon la. Họ nói savon nầy mới ra đời, mua trông tốt, họ nói ai lấy nửa mới là savon mới của người mình chế ra giặt không hao không hư đồ, nhưng giá bán rẻ. Tôi thấy nói mà quá của lòng không dám nên có mua hết mười cục mà cục nầm xu đem về xài thử. Nay mình hỏi lời nói rằng đó khác [illegible]

Chồng. — Hèn gì mấy bà đó [illegible] của tôi mới mua, mấy cô một tháng nay, no vàng khé, coi bộ no nhẫn rạch. Hễ đồ rẻ là đó xấu, hơi đâu mà nghe lời mấy người bán hàng chuốc mà bắn đồ họ cho được thôi [illegible] cần tốt gì mình chịu.

Vợ. — Thiết đó nầy giá đó qua đồ xấu mà nói cho được rằng tốt lên gì họ nói làm quảng cáo cho nhiều đồ bán cho [illegible] thì bán được nhiều cần gì tốt xấu.

Chồng. — Thôi mình lo mua bán [illegible] đang nó mà [illegible] nhà, [illegible] chen, chớ đừng xét [illegible] quít đồ nầm, vì nếu giặt lâu thì mau rách hết y phục. Xét savon Việt-Nam quen rồi thì cụ nó mà xài chi còn hơn thứ mới làm gì. Thiên hạ ai cũng đều công nhận rằng savon Việt-Nam là tốt mà lại không mất y phục rồi thì savon khác.

Vợ. — Mình nói phải. Hôm nay lo đăng savon mới nó hao qua, giặt nhiều phải xà nước nhiều, giặt không bao lâu y phục mình no vàng và mau rách. Cái đêm hai nầy, là khác [illegible] ăn miếp và 15 lạy. Thằng bồi giặt đồ nầy bảo rằng nó xin nghỉ mà xét thuốc.

Chồng — Vậy từ rày đến sau mình đừng mua thứ savon nào khác hơn là savon Việt-Nam đó mà dùng, vì nó đã ít hao giặt mau sạch, không nhớ và không ăn lạy và hư mục y phục là khác.

Độ-như-Liên

91 RUE D'ESPAGNE VÀ 93

cho mướn máy viết đủ thứ hiệu máy khác con dấu, khắc bình người và ấn, và đan Lâm mặt, gia bảng đã cẩm thạch. Bán đồ phụ tùng xe hơi xe máy. Sửa máy hát, máy viết, cổ đồ đồ phụ tùng. Bán mới hết và đã đã thứ, tây, tàu, ông-man, nam-kỳ, trung kỳ, bắc-kỳ.

Téléphone N° 6.90

Cầm tạ lương-y

Ở Cholon có ông thầy Hà-Hoàn. Ông là người Trung hoa, nhưng mấy đời làm thầy thuốc, chuyên trị các chứng bịnh hay như thần. Ai đau bịnh chi đến ngay ông trị thấy mạnh liền. Rất cứ là gì nan cũng có ông. Ở tại nhà cầu mạch. Muốn biết tài đặc biệt của ông ra thế nào xin đến coi cách một lần sẽ rõ.

Nếu bịnh nhơn đến coi mạch, ông đoán chẳng trông bịnh thì chẳng tốn tiền chi hết. Vì cả gia-quyến tôi mỗi khi có bịnh chi đều nhờ ông mà lành mạnh. Vậy chẳng biết lấy chi đền đáp ơn sâu, nên có mấy lời thành thật trước cầm ta ơn ông, sau mách cho đồng bào biết chỗ của ông Hà Hoàn mà cầu thuốc dưỡng bịnh

QUÁCH-VĂN-HÁT

Propriétaire Vàc quartier Cholon

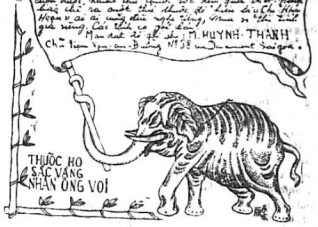

Thuốc sụt giá

Thuốc của hiệu *Tham-thiên-Đường* Lương-y Việt Nam Trần đức-Tâm gồm cả Đông Tây y học có du học Trung Hoa Nhựt-bổn đồ Cápbằng và chứng thơ, chế thuốc có nhà nước thí nghiệm.

Thần hiệu bạch trược giá 1$50 bán 1$00. Thuốc hoàn lên (injection) giá 1$50 bán 1$00. Thuốc Hạt hiệu hình đơn D.T.S. giá 10-1. Các thứ thuốc hoàn hiệu vang danh thần hiệu là thuốc Tứ-ngọc Lên, bịnh nặng lâu năm biến chứng là lung hết phương chạy chữa cũng có đã, phương đối chứng trị lành tận gốc đến bà chứa có bịnh và trẻ con bị nọc di truyền cũng chữa được. Ai mới mắc mau dùng sớm thuốc nầy thì bịnh mau lành, và ít tốn ai mang bịnh trầm kha hết phương chạy mà dùng thuốc nầy thì bịnh cũng lành mà khỏi thất vọng. mua thuốc nhớ kể bịnh cho thật kỹ. Có bán tại hiệu NGUYỄN THỊ-KÍNH — *Saigon.*

Các nơi xa và bịnh nặng, khó thì viết thơ cho :

M. ĐINH-THÀNH-SONG

à Cái-Nhum (*VINHLONG*)

Chông với nạn kinh-tế

0$29 0$29

Sữa bò nhãn xanh, hãy kiết tinh thiết và ngon nhứt. Đều gửi được chịu cho nhà nước trong năm 933. cho các đại-học đường, nhà thương nhà thương con nít, nhà phước-thiện. Các tiệm lớn toàn Đông Dương đều có bán.

FREXOR

Rue Rue-Pohier — 45, Quai de Belgique, Tél. 222

Đại giảm giá

Đĩa cải-lương Pathé Thầy Tú	0$40
Đĩa Pathé cả Huế, hát bộ	0 60
Đĩa Victor cải lương tài-tử	0 80
Đĩa Victor hòa đơn đã bắn	1 00
Đĩa Victor Vân-hi-Ban	1 50
Đĩa Victor hát bộ	1 50
Đĩa Odéon hát bộ	1 00
Máy hát Palma không nắp	12 00
Máy xách kiểu Portatif	18 00
Máy Portatif thứ lớn	16 00
Máy Sonata sơn thủy	21 00
Máy Portatif Béka	28 00

Mấy thứ đĩa hạ giá nầy, mua đủ 10 đĩa xin tặng thêm một đĩa

Bổn hiệu thiện nghề sửa máy hát và đờn Manchon Bán đủ thứ máy hát và đĩa hát mới năm 1933, có đĩa đờn bản mới lại.

LÊ VĂN-TÀI

Disque et Phonos

62 rue G. Guynemer — Saigon

HÀNG TỐT, GIÁ RẺ

Bổn hiệu được phép chánh-phủ Đông Pháp cho chuyên thầu tiệm yến sào Hội-an (Faifo) và Nhatrang đã ngoài hai mươi năm nay, buôn bán thật-thà, được lòng quí khách tin cậy. Trong khoảng vài ba năm nay, ở miền Saigon, Cholon và Kim-biên, có nhiều người lấy yến sào Xiêm, giả làm yến sào Hội-an của bổn-hiệu đã lừa qui khách. Qui khách muốn khỏi lầm, xin nhận cho kỹ chiếu bài của bổn hiệu là « YẾN-SÀO VI-KỲ ».

Muốn qui khách mua cho đúng và tránh khỏi sự giả mạo, bổn hiệu đã mở một tiệm nhánh ở TỪNG LẦU THỨ HAI, SỐ NHÀ 184 BOULEVARD GAUDOT, Cholon, chuyên bán yến sào Hội-an và Nhatrang. Bổn-hiệu có giao cho hiệu SANHWONG, Pharmacie ở KAMPOT (Cambodge) làm đại-lý cho bổn hiệu nữa. Vậy xin trình qui khách biết, khi nào muốn đăng yến sào Hội an, xin cứ đến tại chi điểm của bổn hiệu thì mua được hàng thật mà giá lại rẻ.

Quảng-phúc-Xương

Fermier des nids d'hirondelles en Annam

23, rue des Cantonnais, FAIFO (Annam)

Làm khéo, kỹ công

NHIỀU KIỂU CHỌN LỰA

NĂM NAY RẺ HƠN

MỌI NĂM PHẦN NỬA

La Tortue

Phan-thúc-Trác

16 Sabourain — Saigon

Téléphone : 995

TRÀNG BÔNG TẠNG

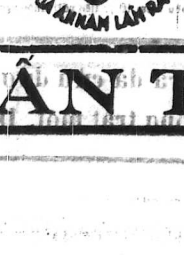

CỦA ANNAM LÂM RA

PHẤN THU-CÚC TỐT NHỨT.

ĐỜN BÀ DỄ CÓ MẤY TAY

(Tiếp theo)

XXI

Cái lọ của quản cận thần

Sự chết bất ngờ mà câu-bình lại giống nhau của hai anh em bà Aubray làm cho dư-luận xôn xao đã đời ở Bá lê.

Cái chết của hai anh em dư luận chưa yên thì kế bà Henriette em đầu của vua lại chết một cách rất khó nghĩ về đêm 29 rạng mặt tháng sáu tây năm đó. Nhiều danh y mổ tử thi của bà ra khám nghiệm thì nói rằng vì bịnh mà chết thôi, tuy nhiên dư luận ở Bá-lê đều cho là bà bị thuốc độc mà thác. Ai nấy cũng trong mong một ngày kia cái màn bí-mật nầy sẽ vén lên cho họ thật sự quả quyết của hồi đó.

Vua Louis thứ 14 thương em đâu lắm, nên chi cái chết của bà Henriette mà thiên hạ lại đe quyết là bị thuốc độc, làm cho ông ta đau đớn xót xa. Cảnh tình ông đã vậy lại những tờ giấy của sở mật thám đề trình cho ông có nhiều điều lôi xộn làm cho ông càng thêm rối trí nữa. Tuy không thấy nói quả quyết tình thế rắc rối thế nào có thể làm hại đến cuộc trị an của ngài, nhưng quan cận thần La Reynie có nói có ông Bê rằng cái không khí bao bọc thành Bá lê bấy giờ nặng nề u ám lắm.

Trong xã-hội Bá-lê bấy giờ chẳng những có bọn làm vàng giả một cách bí-mật không ai biết được mà thôi lại có bọn buôn thuốc độc có khi họ họp lần nhau thật không ai yên trí mà ở chung với họ cho được.

Nói gần theo bọn hiền nghèo ở trên, lại có chất nan trên người đàn-bà phù thủy bói khoa lần-lộn trong bọn quỉ phát và đám bình-dân. Bọn nầy không chịu coi tay đoán vận cho thân chủ đâu, họ nói rằng như thế thì không được nhiều tiền để phung phí, họ xoay qua làm sanh, nhưng tình thiệt thì họ rõng nghề phù thái đặng lấy số tiền lớn. Với chuyện nầy họ đùng nhiều món thuốc mà mấy ông lương-y có khi cũng nhắm ngó ngẩn không hiểu nữa. Họ lại bày ra nhiều sự cũng quái lạ thường, có khi giết trẻ con để tế lễ nữa. Cái cách sanh hoạt của tôi đọc ác như vậy, nhưng từ trong triều vua có chỉ các sở ngoài chỗ nào cũng có người đứng đầu làm trợ cho họ nên chuyện làm ăn của họ thấy phát đạt lắm. Bọn đàn bà nầy rất có thể lực đến đổi ông La Reynie trước cao chứng ấy mà trong ba năm trời ông đương đầu với một người đàn bà tên La Voisin, rốt cuộc ông phải chịu thua. Người đàn bà nầy vận động đặng đem ra khỏi khám một thằng tù tên Dubuisson can tội giết của người ta và bà bắt lại tội. Coi bấy nhiêu đó thì đủ rõ thế lực của bọn đàn-bà ở trên là dường nào.

Lại có nhiều khi chỗ nầy chỗ nầy chỗ kia có nhiều đứa trẻ con biệt mất. Trong số mất nầy sở cảnh sát chỉ tìm lại được một số rất ít thôi, kỳ dư số phận nó ra làm sao không ai biết đặng.

Những chuyện đó tuy nó cũng đáng ghê sợ thật nhưng không bằng cái nạn thuốc độc làm hành trong xứ. Người ở đó thật lo không biết sao mà ngừa thuốc độc cho được. Có khi miếng ngon của bổ ăn thường uống mà không sao, lại cũng món đó mà hy vọng nuốt khỏi cổ thì nhào lăng ra chết. Ai rầy trong bụng đều phập phồng lo sợ. Chẳng những trong vòng quí phái mà cái dịch thuốc độc nó tràn lan thời đó nhứt là trong hạng bình dân, với trong hạng mấy người chờ việc cái dịch nầy lui hay lan lo đến họ nữa.

Ông La Reynie được mục kích nhiều cái chết lạ lùng lắm, trừ phi ông Dreux Aubray và hai người con ông Hồi trưởng Nghị viện Leferon và bà Henriette.

Mỗi khi ông ta thấy người nào chết một cách bất ngờ đáng nghi, hoặc trong cái trường hợp nào người đó chết, hay là ông coi cách cử chỉ người quyền thức của kẻ chết đó ra thế nào, ông đều ghi nhớ hết. Có người thấy thế nói ông La Reynie đương chinh chiến với một toán binh mã. Vì không có bằng cớ chắc chắn nên ông không thể làm gì được bọn buôn người nầy. Có khi ông buồn lòng tế với vua Louis làm cho ông rầy cũng bắn trổn thiên. Mỗi khi có một người ở trong triều chết thì lập tức ngài dạy mở tử thi để khám nghiệm, mỗi lần khám nghiệm thầy thuốc đều nói rằng không thấy dấu chi trong tử thi cả, ông được tin phát thở dài.

Bà Marie Thérèse từ khi chồng biệt thì bà trở về quê riêng ở Villequoy, sống trong một góc rừng quanh quẩn. Bà đã biết dư cái chết của chồng, chẳng phải chồng của bà nên chi bà rất cẩn thận cho thân bà lắm. Bà chọn lựa bọn tôi đòi mà cách hết sức kỹ càng. Cái gia tài của bà do chồng để lại làm cho bà không yên trí mà vẫn để y lo đến đây rồi không khỏi vì dục lợi mà bà phải bị bọn sanh nhai thuốc bà chết. Bà chỉ giao du với em gái chồng bà là Thérèse mà thôi.

Nàng Marie Madeleine bấy giờ trở nên khá hơn lúc trước là nhờ ở nơi gia tài của bà người anh để lại, chớ chi nàng không giao thiệp với Sainte-Croix và La Chaussée thì cảnh vợng cũng nông cũng là thơ ấu.

(Còn nữa)

Dùng toàn dầu trong tốt_Màu trắng_giá rẻ
Của Annam làm ra
Đâu đâu cũng có bán
Đại-lý khắp
Namkỳ và Trungkỳ
TRƯƠNG-ĐẠI-BẰNG
DIRECTEUR DE LA MAISON
ĐẠI-TÂM
82 Bd Tổng-Đốc-Phương — CHOLON

SIMONIZ

Những xe đánh bóng bằng SIMONIZ thì chó lòa, ... thiệt là hoàn toàn, xe cư giữ màu mới năm nầy sang năm kia, chẳng sợ nắng mưa.

Mỗi hộp 2$70

Đại-Lý độc quyền toàn cõi Đông-Pháp:
AUTO-ACCESSOIRES MAISON DIDIER
61, Rue Pellerin -:- SAIGON
Đánh bóng bằng máy tại:
STATION-SERVICE 36 bis, Bd Bonard SAIGON

Mới in rồi
tại nhà in Đức-Lưu-Phương
158, Rue d'Espagne -:- SAIGON
1° HỒI DƯƠNG NHƠN QUẢ
2° TIỂU TRAI CHÍ DỊ trọn bộ 4 cuốn

Nghỉ mát Dalat
Năm nay ai đi nghỉ mát Dalat cũng nên kiếm nhà ngủ Võ-văn-Dung mà ở, vì nhà ngủ mới lập ra, theo kiểu âu-tây, rất sạch sẽ mà lại rẻ tiền. Nhứt là về sự ăn uống lại dễ dàng lắm. Có giá đặc biệt cho học-sanh.
Hôtel du Marché de Dalat
Téléphone n° 28
Võ-văn-Dung Propriétaire
Muốn hỏi cho rõ ràng, xin do nơi M. NGUYỄN-VĂN-NHAC, 82 Rue Pellerin Saigon.

Dọn về nhà mới
Bán đồ kỹ nghệ Bắc — Đồ thứ — Rất nhiều
Đồng — Cẩm — Chạm Giá rẻ
Thêu — Ngà voi v. v..
Tràng Bông Tang hạ giá 50%
ĐỨC-LỢI
165-167 Rue d'Espagne -:- SAIGON
Kế chợ-mới Bến-Thành
Có tiệm chánh Hanoi Haiphong

Ecole Pratique de Commerce
Unionton sténographique suisse aimé Paris
7, rue René Héraud
Saigon (Tânđịnh)
Chuyên môn dạy các khoa thương-mãi, bút toán, đánh máy, chữ-tắc Pháp văn, vân. vân.
Riêng khoa chữ-tắt bổn-trường hay mật L.U.S.S.A.P. dạy học xong thì tại Saigon lấy bằng cấp bên Tây
Directeur: LƯƠNG-VĂN-HẬU.
Diplômé d'Ecole Supérieure de Commerce.
Titulaire des Certificats d'Etudes de l'Enseignement Commercial Paris.
Ancien Caissier Comptable des Sociétés Commerciales, Industrielles et Agricoles. Expert Comptable près les Tribunaux. Chef de la Comptabilité d'une maison de Commerce Saigon.

Đồng-Ban Khách-Sạng
Đường Tổng đốc Phương số 75-77-79 CHOLON
Phòng rộng rãi, sạch sẽ: giá sụt thật rẻ. Bồi phòng có khuôn phép và nhã lẹ. Quí ông, quí bà có dịp đi Saigon-Cholon xin quá bước đến nghỉ sẽ biết lời chúng tôi nói thật.
PHỤNG và HIỆP
Kính mời

Mẹ không bịnh sanh con được sức khoẻ
Ai cũng muốn sanh con cho được sức khoẻ. Muốn thì được: nhưng phải biết rằng «mẹ không bịnh sanh con được sức khoẻ».
Nhiều cô huyết thông được tốt, kinh nguyệt không đều khi trồi, khi vụt, tháng có, tháng không huyết ra đen bầm, hay là có huyết trắng.
Gặp các chứng ấy trước hết phải bổ huyết điều kinh: các cô hay tin lời thành thật của tôi viết thư cho nhà thuốc Annam Lợi-sanh Đường 371 đường Paul Blanchy Tân-định Saigon mua thuốc «Điều kinh hoàn» giá bán tay mỗi hộp 1$00 về dùng thử thì các cô sẽ được vui lòng.
Có bán tại Nguyễn Thị-Kính và Bazar Huỳnh-Long trong chợ Saigon.
ĐẠI BỔ TINH-THẦN
Mấy người làm việc quá nhọc nên hao tổn tinh thần, tay chân bải hoải trí não tử sự, không muốn làm việc, trí hay quên. Nên dùng thuốc Đại bổ tinh thần của hiệu Lợi-sanh-Đường.
Thuốc hết sức ngon dùng rồi sẽ biết. Đàn ông, đàn bà đều dùng đặng. Mỗi hộp 1$00.

Hỏi Anh Em !!!
Chưa phải thất vọng
Muốn được như ý nguyện cần kiếm cho được cái nhân (Người ta gọi Ngọc) của nhà thuốc Nam kinh Bà Vạn Đường trị về chứng bết thần hiệu bịnh nhẹ uống một lần thì hết, nặng lâu uống lần nữa e hết bết. Khỏi bị tiền mất tật còn. Nếu không hết trả tiền lại, muốn mua lại sức mỗi đêm uống thêm nữa gói thì nước đã rỡ nên trắng đó. Vừa hết bịnh, vừa bổ sức mà thuốc lại dễ uống, vì ngọt đa ngọt.
Bịnh hiệu có hai thứ đầu trị là chứng thần hiệu:
1. Bà Vạn Bàu; 2. Tẻ-sanh đầu.
Giá nhơn Nam Kinh-Bà-Vạn Đường, có trữ bán khắp cả tiệm thuốc bắc ở Nam Kỳ.

Café de Bàu-Cá
27, Rue Boland Garros Saigon
Nghệ nấng sở sử,
Café Bauca ngày nay thật là ngon.
Xin quí ông quí bà đến đùng thử, sẽ được vui lòng.

de 8h. à 12h. — KỂ TỪ 2 OCTOBRE SẼ MỞ — de 5h. à 6h.
Phòng khám bịnh
tại đường Lagrandière số 138
MALADIES DU SANG
MALADIES VÉNÉRIENNES
MÉDECINE GÉNÉRALE
DOCTEUR LÊ-VAN-HUE
Ancien élève des Instituts Pasteur de Paris et de Bruxelles
Ex assistant attitré à l'Institut Central Alfred Fournier de la Ligue Nationale Française contre le Péril Vénérien de Paris
EXPERIENCE IN LONDON HOSPITALS
Có việc gấp bất luận đêm ngày rước đăng

BIỂN THƯỚC TÁI-SANH
« Thiệt là Biển Thước tái sanh... Làm thuốc như ông Nguyễn An-Cư đây thì còn ai dám khinh nghề thuốc Annam ta nữa ». Mấy nhà danh-y như bên Nam học thì ông Ngô-trung-Tín, ông Đặng thúc-Liêng, còn bên Tây học như ông Docteur Nhã cùng nhiều ông khác nữa đều hết sức khen phục ông Nguyễn an-Cư là ông thánh thuốc (Trích bài của ông Nguyễn-đức-Nhuận viết trong báo Phụ-nữ Tân văn ngày 30 Octobre 1930 nhân dịp ông Cư cứu tử bà Trần hữu Độ)
Ông Nguyễn an-Cư cứu tử hồi sanh cho người ta không biết là bao nhiêu, tài làm thuốc của ông lội lạc cho đến đổi có rất nhiều người Pháp sang trọng và nhiều người ngoại bang có tên tuổi, thậm chí đến nhiều vị lương-y nam học và tây học cũng đều cầu cứu nơi ông khi đau ốm bất ngờ. Chỉ tiếc vì cái tiếng của ông không được truyền bá trong dân gian khắp xứ được nhờ mà thôi. Muốn bổ chỗ khuyết-điểm ấy nên ông lựa mấy phương độ nhứt thần hiệu của ông mà chế ra cao, đơn, hoàn, tán mà bán ra cho đồng bào dùng. Dùng rồi mới biết lá lời khen «Biển Thước Tái-sanh» trên kia là không lầm.
N° 31. — Bảo vệ thanh tỉ hoàn. — Trị bịnh đau bao tử hết sức thần hiệu. Tẻ bại thì dùng cặp với số 39. 1$0
N° 39. — Thận được tửu. — Thuốc rượu trị bình tê, bại, đau lưng mỏi gối, nhức gân cốt, sưng phù, cùm v. v. (Lúc có bịnh truyền nhiễm cùm ở Gòcông, thuốc nầy cứu mạng sống... cho cả mấy trăm người). Một viên bổ vô rượu trắng tốt âm đặng một lít rượu thuốc... 1$00
N° 26 — Điều kinh chưởng tử hoàn. — Trị bịnh kinh nguyệt không đúng, nhiều ít trồi sụt. Dưỡng thai độ nhứt. Mỗi người đàn bà phải có sẵn luôn luôn mà dùng... 1$00
N° 22. — Hồn huyết khai nhứt. — Trị bịnh huyết xấu, không thông nên sanh nhiều chứng bịnh ngoài da. Trị bịnh cổ trướng độ nhứt... 1$00
N° 35. — Điều nguyên khí huyết hoàn. — Trị đủ các chứng ho hay vô cùng. Ho lao, ho tổn, ho sức huyết đều trị lành được cả... 1$00
N° 18 — Hóa can thanh phế hoàn. — Bổ gan phổi, tiêu đàm nâng dùng được mạnh mẽ tráng kiện. 1$00
N° 8. — Bạch đái hoàn. — Trị bạch đái, bạch đi, huyết rắng ra không dứt, dùng 2 hướn dứt bịnh. Công hiệu như thần. Người đàn bà nào thận-trọng vệ-sanh thân thể đều phải dùng thuốc nầy. Hộp 4 hướn... 1$00
Những thuốc trên đây là của bản sĩ đã lừng nghe tên tuổi ông Nguyễn an-Cư thì đủ hiểu cái sức hay của thuốc ông là bực nào. Xin nhớ: thuốc Nguyễnean-Cư không có gởi bán chỗ nào cả chỉ có một chỗ dưới đây mà thôi:
Madame Trần thị Ý, N° 1 Rue Jean Duclos à Tân-định (Saigon)
Muốn mua xin mua từ 3$ sắp lên, gởi tiền theo địa chỉ trên đây phụ thêm 10% tiền gởi. Không gởi lánh hóa giao ngân.

Thuốc THIÊN-THỌ của Pharmacie NGUYEN-VAN-TRI ở Mytho chế ra đã cứu được nhiều người nên có CULA thiệt thoa tiếp thêm đứng cho vọp bẻ, thì mười bịnh không trật một. Dám cam đoan.

Giá đáng ngàn vàng

Là người xuất bản một bộ cờ tướng tục kêu là cờ thế bằng chữ quốc ngữ ai ai cũng đều biết được hết thảy, vì có bầu đỏ nhiều kiểu chỉ từng nước từng số bằng mỗi tên, và chỉ cách đi ngang hay đi giọc ranh rẽ làm không số cách gì là không chỉ lại có phân biệt quân bên vuông bên tròn cho dễ hiểu. Xuất hết trí thức trong 10 năm nay tốn phí biết bao tài lực mà bỏi hỏ vào bộ sách nầy, thế cờ tàn rồi kể nhiều thế bí mật và nguy hiểm lắm cho tới thế mới xuất quân cũng đến số 32 quân cờ mới sắp công oan 1 cuốn cờ nầy lấy bằng hai chục cuốn sách khác nên từ trước tới giờ không ai chịu soạn, vì ngại vàng thì có cuốn sách thiệt chính sách nầy dạy tới 88 trường đã tên là cờ thế mua vui hiệu là Tân-xuất tri-Nam là gì có cao thì tri ắt cao.

Cuốn thứ nhứt có 101 bàn cờ thế; cuốn nhứo ni bàn tới 11 cách pha, đã in rồi cuốn nầy in tiếp cả trọn bộ bốn cuốn cũng đều bán 0p50 mua bán cho giá riêng ở xa mua bằng cò e tem gửi được, một cuốn thêm 0 xu, đều gởi từ 2 cuốn sắp lên, nếu mua cả bốn cuốn mua cả trọn bộ thì có mà được mua cả trọn bộ thì nhân khi giải buồn lúc mê giấc điệp lại công việc bút nghiên kẻ thì tọa ai ngồi thấy mà cùng nước mua

Thơ và mandat gởi cho người xuất bản : Lê-văn Anh Commerçant số Albert 1er số 142 Dakao Saigon.

Ở xa trở bán tại gare Catinat rue Mayer Tânđinh N 128, số đã là Semme N 85, rue Amiral Courbet N 48, rue Vannier N 7 Saigon.

Xin thêm cho rỏ nghề

Bài « *Còn chưa hồ mặt lại nói nghề bỏ* » nơi trang 5 số báo ra ngày 25-9 có đoạn : *anh em thanh niên ở miền vườn ruộng rầy bài vẫn còn ham mộ luyện lập cây roi để phòng trộm cướp*, ấn công sắp nhầy chữ « *phòng* » nghe ra trái người hết sức.

— Tưởng độc giả đã hiểu thấy và vui lòng thêm vô cho rõ.

Trường Vân

Bạn ảo-thuật và xiệc Đại-Việt diên trò ở ngoại-quốc mới trở về

Lại được thêm nước Xiêm-la và Trung-Huê ban thưởng ngoại hàng kim-bội-tinh.

Đã ra mắt cùng chúng tại Saigon và tại Dakao trong 1 tuần lễ được báo -giới và quí khách tới coi rất đông đảo, bản nào cũng có đổi trò mới là luôn luôn. Hát tại rạp thầy đổi Có (Tânđinh) Định diễn ngày 26, 27, 28, 29, et 30 Septembre 1933. Diễn đầy tràng bốn bản sẽ đem, bạn hát 71 các tỉnh lớn trong Nam kỳ ta như là: Tuyhaumot, Mytho, Bentre, Cantho, Rachgia, Soctrang, Bachlieu và Gocong.

Xong rồi bốn bạn sẽ chỉnh đốn các đồ vật in ấn chính phủ xuất đương mở lần nữa, đem bạn hát sang Mỹ-quốc (Huê kỳ) trong một thời gian khá lâu mới trở về.

Xin quí ông quí bà vì nghề thuật nước nhà trước tới coi mua vui, sau chỉ bảo cho, những đều bổn bạn hoặc cần khuyết điểm. Đông nhân bạn hát đều trông, ơn. Nghề hay phép lạ kinh trinh

Kính mời quí khách tân thành giúp nên Toàn bạn muốn đội ơn trên.

Theo thời kinh tế các hạng quý ngài bổn bạn xin thâu có của phần tiền thì.

Thượng hạng hồi trước 2$00 bây giờ chỉ có 1$00 thôi

1ère hồi trước 1$50 bây giờ 0$75

2e — 0$80 — 0$40

3e — 0$40 — 0$20

Trẻ em thâu của phần tiền tùy theo các hạng

ĐẠI VIỆT BẠN chủ nhơn

Mai-thanh-Các *kính bạch*

Bạch-Trược-Huờn

(Trị bịnh Hoa-Liễu)

Không cần đau lâu mau, uống một ve thấy công-hiệu.

Mỗi ve 1$00

Bổn-hiệu có bán đủ thứ thuốc Cao, Đơn, Huờn, Tán bán ha giá rất rẻ và có lương - y Tăng-Tòng coi mạch.

CƯU-ÂM-THẤT-HÒA

60, Rue Chaigneau — *SAIGON*

Mỗi nhà nên mua

Lachsir Trần-hưng-Đạo, trọng nhơn cuốn bản giá rẻ 1$00. Tiền vận thêm 5 cuốn 0$60 33xu. Tính hộ 8 cuốn 1$00. Sách đã xuất 5 thứ tiếng Quang Đông, Phước Kiến, Triều Châu dịch ra Langsa và Việt Nam có cả chữ cho bộ 2 cuốn 0$80. Ở xa, xin cho gởi thêm tiền cước 0$36. Mới in rồi Catalogue. Xin viết thơ cho.

Tín Đức Thư Xã

9-38 39, Sabourain — *SAIGON*

NHÀ NÀO CŨNG CÓ

Mới sự cẩn thận vững vàng là người muốn kiếm thuốc hay cũng còn nit thì cứ hỏi tên « THÁI TỬ TÂN » của nhà thuốc *« Phùng-gia Viêng*, nhân chữ (A) vì mỗi thứ thuốc có công hiệu lạ lùng, sự vui chưng bình con nit nước xanh vàng ăn uống không tiêu không bụng nông đêm ngày con nít trầm ơi, nổi gân xanh sinh bụng, ăn lại ăn bọt bẻo các chứng của con nit dùng thuốc nầy thấy tiêu trừ mau lẹ, mỗi nhà nên cần có thuốc nầy cho con nit dùng lỡ thấy gần cốt mạnh mẻ, ăn chơi mau lớn mập map ngày sau chẳng còn sợ lo bình hoạn. Thất à thứ thuốc hạp với trẻ em.

Giá mỗi bao 0$10

Pharmacie

PHÙNG-GIA-VIÊN

số 123 đường Paris - CHOLON

CHỈ RỬU-ĐẦU là thứ dầu không cùng của nhà thuốc PHÙNG GIA VIÊN ở Cholon bề dùng rất công nhân, xét đã mất điều hơn thứ dầu khác.

Hôtel d'Annam Dalat

Villa meublé, Téléphone 35

Cất trên đỉnh núi cao 1500 thước

Kính cáo quý khách

Nơi hàng mát, bầy bình [illegible] khách đến chơi đã quen của lòng. Kể từ ngày 1er 7 in 1933 tôi làm chủ lại, sắp bày lại [illegible] khách đi qua quán đông, đang thì [illegible] chọn được chỗ nghỉ mát thanh tịnh hơn các nơi.

Quán khách ở Saigon có [illegible] Ông M. Vũ-văn-Hiếu, Văn-phòng d'Expédition [illegible] Rue Barrère Saigon. Kính cáo

Nguyễn-ngọc-Chúc

Directeur-Propriétaire

BỂ DỤC LÒNG TIẾT KIỆM CỦA BẢ-TÁNH

VIỆT-NAM NGÂN-HÀNG

SIÊNG NĂNG — KIỆM CẦN — BOÀN

Muốn giúp cho quí vị nào lo tiện tận chức đỉnh tiền dư mỗi ngày, đặng để dành cho các con của quí-vị, hay là phòng hờ khi hữu sự lúc về sau, nên Công-ty **VIỆT-NAM NGÂN HÀNG**, có mua bên Pháp nhiều hộp bỏ-ống bằng sắc xi-kên tốt đẹp để riêng phần quí-vị nào gởi tiền trong sổ « Tiết-kiệm » ở Công-ty đường.

Bổn Ngân-hàng cũng đã nhứt định trả thế cho quí-vị tiền có ma phần dân trong cuốn sổ « **Tiết-kiệm** » của quí-vị lúc quí-vị đến gởi bạc.

Lại nữa, muốn thêm tiền bỏ cho quí-vị nào mắc làm việc hằng ngày, bổn Công-ty sẽ để cửa tới **SÁU** giờ **RƯỠI** tối, mỗi đầu tháng, từ **MỘT** tây cho tới **NĂM** tây, trừ ngày thứ bảy và chúa nhựt.

Trích-lục trong bài diễn-văn của quan Thông-đốc Krautheimer đọc ngày 19 Septembre 1933, khi mở kỳ nhóm thường-niên Hội-đồng Quản-hạt

VIỆC CỨU GIÚP NÔNG-DÂN

Các việc thi-hành trước hết

Vì sự rượng 1931-1932, nên đã gặt hái vô vựa bị giá tiếp, thấp nhỏ chưa tới công, rồi không từng gặp chỗ tiêu thụ ở ngoại quốc, thì cái cuộc cho vay làm mùa khi ấy, bây ra từ đó khỏi công cày ruộng gieo giống, chẳng qua là khiến cho tình cảnh nhà nông thêm rối mà thôi.

Mấy xứ ăn gạo, bạn hàng thường của Nam-kỳ, bị tiền tệ khuẩn bách, rồi ý nhiên đã ý gì mà cuộc ăn xài, có khi phải tăng đổ khác thế cơm, hoặc là dây qua mấy thị trường khác có nhiều sáng vật nên bổi mua gạo của xứ nầy cũng đặng bao nhiêu, bỏ đó mà chúng ta phải rán kiếm, tìm xa mấy cũng xong, những bạn hàng mới đặng bao tôn tiết cách thái trao lưu vàng-phấn của cuộc mậu dịch ở đây.

Theo sự kết quả của một cuộc điều tra lâu mau chóng trong cả tỉnh ở miền hương tây, thì có một đều khuyên cần nông gia phải gìn giữ mối hàng, mà muốn làm vậy thì phải bán theo giá cả thường ngày một phần ít mỗi phần cần hoặc một phần tư của phần mình có sẵn, mình là làm sao mấy người mua gạo Vựa công đứng có bổ biệt thành Saigon thì dù, nói vì mình cần có thể đến sau bán tiếm lấu là người trả giá trội hơn.

Làm theo cách ấy thì tá nhiều công - gia đã động nhiều đến lợi, nên không bề chối cãi, vì làm của họ khỏi bị hao mất bởi nước chảy, còn trùng, chuột bọ gian ăn, lại bọ cũng còn tiêu dùng bạc tiền mau lẹ để xài trong khi cần dùng, gặp rủi, khỏi phải đi vay mà sanh ra tiền lời, cầu thế nào, giá của có cũng nhiều ít, cũng không bù qua cho nổi.

Trong cơ hội ấy, chẳng nên có ép ai phải bán lấy được, bất luận giá cao, như người ta đã có ý đặt để trong khi bổn-chức vắng mặt xứ nầy. Vì việc đó là cái chẳng có rõ ràng hơn kết là cuộc bán đã rất dễ có rắm, có không phải đặt lại rất nhiều phần ở mà trước.

Mấy người đã theo lời khuyên bán lúa đều vui lòng cho đến đó bọ lời tỏ bày sự thích chí của họ trong khi lúa họ giá hơn hết; đã có lời khuyên như vậy mà lại còn thêm những phương pháp rành rẽ hơn, như sự dành việc thâu thuế phụ trội của gạo xuất cảng, kể thêm việc đổi thành thuế nội hóa các nông thuế xuất cảng đã định ra khi trước mà không kể tới cái giá thiệt của sản vật lúc ấy ra ngoài.

Hẳn thật, về đủ phương diện, cuộc lúa các thị trường Trung-quốc khai thông có thể làm cho cuộc xuất cảng thạnh vượng lắm, thì rất nên thì bánh những đều giao ước thương mãi mới lập đã lâu; nhưng sự giao ước tức nói thương lượng, bàn luận nhượng bộ cho nhau, mà giữa các người chẳng có ai không rõ biết những sự khó khăn, những đều chậm chạp, những lẽ mất mát trắc vẫn có thường thường trong mỗi khi tử sự với người lân cận Triều triều của ta, vì ở Trung-Hoa chánh quyền thay đổi luôn luôn một cách không để trước đặng.

Vì thị trường Trung-quốc bỗi đã đi phải hề của chớ không nở rộng cho thông thương, nên chúng ta phải dạy qua Mãu-quốc mà kiếm nơi tiêu thụ mới.

Một cuộc quảng cáo bên lân trong các hạng xã-hội đã làm cho gạo Đông-dương chiếm được một cái địa vị rất vinh hiển trên các bàn ăn, trong các nhà đồng rầy và cho tới trong nghề làm rượu mạch nha. Gạo Đông dương có đến nhân vẻ bích người nhà quê Annam chơn thật của ta ngày nay không còn là một món ăn để riêng cho « chó và gà vịt » nữa, mấy tay bảo kỹ hơn hết cũng thích ăn nó và chuộng nó hơn thứ gạo có tiếng làm tại Caroline.

Người ta thấy gạo Đông-dương trong các chợ, trong mấy tiệm tâm tương cũng như trong mấy cái kho lương thực có tiếng hơn hết ở tại kinh thành Paris và ở nơi các tiểu. Vậy thì nó đã chiếm đặng bên Pháp quốc một cái quyền nhập tịch mà khi trước chẳng ai ngờ.

Vài con số đủ làm cho thấy rõ cái quyền ấy trong năm 1929, gạo xuất cảng qua bên Pháp là 188 000 tấn, năm 1931 thì đã hơn 300.000 tấn, kể năm 1932 là trên 430 000 tấn, và đến ngày 31 Août 1933 thì trên 410.000 tấn, nghĩa là phần nửa số tổng cộng xuất đang qua các nơi trong năm 1932 cũng nhằm một lúc.

Nhưng mà, giữa cuộc chiến tranh mỗi cho đương giao phong trong cả hoàng cầu, và có lẽ đó là cả nguyên do trọng đại hơn hết đã sanh ra cuộc thay đổi kinh-tế và xã « hội các nơi, bên Pháp quốc cũng như mấy chỗ khác, là cuộc chiến tranh ấy thì hội gạo Đông Pháp, bởi gạo của ta, ta bị mấy người sanh sản lúa nhà công kích dữ dội liền liền vì họ cho nó là một mối hơn thua dầu không nguy hiểm cho chẳng lợi hại trong cuộc cạnh tranh bảo tồn quyền lợi của họ.

Mấy thay, xứ Đông-Pháp có sẵn tại Paris một người bình vực lương thiện, rõ biết tình hình hơn hết là quan thuộc địa bộ trưởng Albert Sarraut. Nhờ sức cương cường của nhiều bực thân hào Đông Pháp và thuộc địa hiệp lại vì một cái cảm giác đoàn thể tương quan, ngài đã có thể đối diện phản kháng với mấy cuộc ngăn đe khắc khoải nghịch với lúa gạo của ta, rồi ngài biết dùng cách khôn khéo tương-nhượng điều hòa mà giữ gìn cho nó cái địa vị của nó đã chiếm rồi. 5 bên Mẫu-quốc mà khỏi bị đến hạn chế về phần nhập cảng.

Cuộc điều đình ấy có sanh ra sự giảm thuế lần thứ ba cho việc xuất cảng gạo, song không có do theo chỗ gởi mà miễn thuế chút nào.

Giá lúa tại Chợlớn

Ngày 3 Sept 1933

LÚA

Mỗi tạ 68 kilos

Secong	1.65	Omon	1.57
Cantre Batri	1.65	Cairang	1.57
Bentre	1.60	Thatnet	1.57
Mytho-Tânan	1.60	Longxuyen	1.57
Tânlap	1.58	Chaudoc trang	1.50
Ai-Bê	1.58	— Se	1.48
Vinhloug	1.57	Tanchau	1.25
Sadé	1.55	Sadec trang	1.50
Can-Chong	1.68	— Se	27
Cang-Long	1.68		
Travinh	1.68	CAO MEN	
Bai-xau	1.58	Santampang	1.50
Baclieu	1.60	Banam	1.40
Rachgia	1.60	Seafrieng	
Phuvinlong	1.60	Lôs.fe	1.27

GẠO

Mỗi tạ 60 kilos

Gạo M° 1	25 °/o	2 30	
Gạo M° 2	40	2.20	
Tấm 1-2		1.70	
Tấm 3-4		1.60	
Cám trắng		0.90	
Cám lẫn		0.95	
Bao lúa vo		10.00	
Bao gạo		10.00	

TÀU TỚI

O Pháp lai

Car avion	28 Sept
Cap Saint-Jacques	30 Sept
d'Arlangan	4 Oct

O Bắc và Trung-kỳ về

d'Entrecasteaux	26 Sept
G.G. Roume	1er Oct
G. Metzinger	2 Oct

O Tàu về Nhựt về

Le Posthos	29 Sept
Le Cheno reaux versale	13 Oct.

O Singapore qua

TÀU ĐI

Qua Pháp

Per avion	24 Sept
D'Entrecasteaux	30 Sept
G. Metzinger	6 Oct
Porthos	2 Oct

Ra Bắc và Trung-kỳ

Cap St-Jacque	2 Oct

Qua Tàu và Nhựt Đi Java

D'Arangan	7 Oct

Đi Singapore

G.G. Merlin	25 Sept

Từ đây mức mang chân là bắn chạy theo nhịp trời lên khỏi cao hơn mấy năm trước vì số xuất-cảng tổng cộng đến ngày 31 Août 1933 lên tới 954.000 tấn, còn năm 1932, nhằm lúc ấy chỉ có 824000 tấn mà thôi. Vậy thì theo một lẽ, có thể biết trước rằng trọn phần lúa gạo của ta sẵn sẽ bán ra đặng, mà làm vậy thì cũng có sanh ra thiếu thốn chút nào cho sự ăn dùng ở trong bổn xứ.

Như thế thì cái vấn đề đã khiến cho người ta lo sợ rất nhiều từ năm 1931, nay đã giải xong.

Đều ấy nên mừng, dầu cho giá lúa ở ruộng chưa phải là cái giá mà người ta đáng lẽ có thể trông mong, nhưng chẳng có nghị định của chánh phủ nào có sức làm cho giá ấy tăng lên ít nhiều và bền lâu cho đặng.

Professeur Licencié
ès Sciences d'Enseignement
Donnerait
A PRIX MODÉRÉ
des leçons particulières
de Mathématiques
de Physique
et de Chimie
aux candidats aux :
Brevet élémentaires
Diplôme de fin d'études complémentaires
Brevet Supérieur
Baccalauréats local et métropolitain
ON PRENDRAIT AUSSI QUELQUES PENSIONNAIRES
Pour tous renseignements s'adresser au :
Professeur
LÊ-QUANG-NGHĨA
177, Rue Frères Louis
SAIGON

TIỂU THUYẾT của BỨC NHÀ NAM — N° 32

TIỂU-THUYẾT

TÔI VỀ AI?

Tác-giả: **PHỤ-ĐỨC**

Một giờ trưa, Giáo nầy người đã xem lá-thư được ra về, mấy cô « Tiếng con trẻ » tất đến đi ngủ, còn lại mấy ông khách đầu vác khăn ngồi phơi bụng to giữa trước thềm gió mát, quần vén ống lên đến bắp, đánh tổng tiếng nói ồn ào chung quanh bàn tiệc.

Cũng là giờ nầy người chàu thành chẳng vài tháng trước, tại nhà là kia (lối ngã sáu lúc sau nầy) có tiếng cầm trăng do tay một bực gian nhân khi trầm hiết đánh tiếng ai oán mà-mà.

Nhưng khách đa cầu đa sầu đi ngang qua xóm nhà nầy nghe tiếng đàn ai oán không khỏi đứng bước lòng tai nghe. Mà nghe rồi thì sao cũng muốn biết mặt người đờn ra làm sao mà có mười ngón tay dịu mềm nhẩn khảy trên dây tỏ khúc tiếng giữa đêm thanh.

Một chàng thiếu niên lạc bước đến chốn nầy nghe tiếng đờn thì đứng bước lòng tai mới hỏi rõ người trên lầu đang cầm sai nửa khúc. Chàng nầy mặc áo khởi ngồ, mới thấy, đem mao khởi ngồ, mới xem cũng biết là con nhà trâm anh, mà cũng là người có học thức.

Say với tiếng đờn, chàng nầy tên là Trần-mỹ-Quang con trai ruột của ông Trần « mỹ - Thuật » đang làm tri phủ tại tỉnh bổ Cho đờn.

Phòng đờn bên Phụng - cầu - hoàng vừa dứt, Trần-mỹ-Quang vừa đứng dậy mới thăm rằng : « Hồi nãy ta thấy đang một nàng con gái ngồi trên ghế gấm sân, trước nhà mà đờn dưới nguyệt, song ta không thấy mặt cho rõ. Ấu ta hãy kiếm chuyện vào hỏi thăm mà cốt ta thấy mặt nàng kẻo trc lòng khen tiếng đờn tuyệt diệu mà chẳng biết dung nhan thế nào. Ủ, ta hãy vào kẻo rất nàng thôi đờn vào nhà mà phải tiếc. Trần mỹ-Quang nói dứt lời liền bước chơn đi vô một cái cửa hàng rào bằng bông bụp mà vào sân trước một cái nhà lá nhỏ bao cao vách đất.

Giữa sân một nàng nữ [illegible] chưng mười bảy mặt hoa da phấn đang sửa đây đờn nghe tiếng đi sát sau thì liền dật dừng dậy.

Nàng thấy Trần-mỹ-Quang thì cúi đầu chào hỏi rằng : « Thưa thầy chẳng hay đêm khuya thầy đến nhà có việc chi ? »

— Trần mỹ Quang ngó mặt nàng nầy thì khen thiên sắc nước hương trời tiếm lòng khoan khoái nhưng ngoài mặt có vẻ thẹn gương gao nói rằng : « Xin lỗi cô vì thấy cửa rào mở, vì lẫm trường một người bạn ông đang đờn, tôi chẳng ngại bước vào xin hỏi thăm nhà người quen. »

— Xin thầy nói.

Trần-mỹ - Quang đối rằng « Cô có lẽ biết nhà tôi Cọp ở xóm nầy chớ. »

— Đa tôi biết làm Cọp người đã bán nhà đất mà đi mất rồi, nhưng nhà ở xóm trên kia không phải ở đây.

Lý-Hồng là nàng tuyệt sắc nầy nói vừa đến đây thì trong nhà [illegible] một người tuổi độ năm mươi lăm, bước ra vừa quát đét tiếng [illegible] trên miệng. Người nầy là Nguyễn thượng - Thinh cha của Lê-Hồng, đốt điếu thuốc rồi thì mới cười nói với Trần-mỹ-Quang rằng : « Nếu tôi không lầm thì ta thấy không phải có ý hỏi nhà tâm Cọp. »

Trần mỹ - Quang thận thuồn chấp tay nói rằng : « Thưa bác, ý gì bác nói vậy. »

Ông Nguyễn - thượng - Thinh cười mà rằng : « Tôi thử thiệt có thấy thầy ngồi người dáng nghèo con tôi đờn hơn nửa giờ, có lẽ vì tiếng đờn mà thầy đi vào đây đó mà... »

Trần-mỹ - Quang nghẹn ngào làm thinh Ông Nguyễn-thượng-Thinh nói : « Ngồi lòng tai nghe đờn, thuở xưa có Tử-Kỳ. Mà có biết đờn mới ngồi ngay không chán. Thầy yui lòng tỏ thật cho tôi biết tôi nói có trúng hay không ? »

Trần-mỹ-Quang nói : « Thưa [illegible] chàu có học đờn nhưng [illegible] làm nên chi nghề tiếng đờn [illegible] tuyệt diệu chàu phải mê. Chàu xin chịu tội. »

— Biết đâu thầy khiêm nhường

— Da chàu thưa thật với bác.

— Thầy học đờn với ai ?

— Da với ông Lê-tử-Đại ở Bạc liêu.

— Ô ! Nói vậy thì chàu học trò của anh Đại có phải là anh đờn Mà anh tử Đại trước kia là bạn học mới thầy với tôi. Anh tử Đại đờn cây cổ hay lắm sao. Trên đời có một mà cây cầm ảnh cũng thì Nếu vậy thì chàng chớ có khiêm nhường hãy đờn với tôi một vài bài chơi. Đêm nay là rằm trung thu, mấy thuở mà được đều không mưa tầm vậy. Đàng có khiêm nhường nghe lòng Tôi đây có hơn một nửa thế kỷ có đờn hỏa với ai cả.

— Thưa chức bậc hèn người [illegible]

— Thưa thì không đờn hơn là đờn với người không biết đờn.

— Thưa bác [illegible] thì chàu không dám

— Không sao, đây thì có đây còn nơi tôi đây bực chín lắm, xin vui lòng chỉ tiệm cho mà.

(CÒN NỮA)

BÁNH VIỆT-NAM tốt hơn hết

MỖI NGƯỜI CÓ BỊNH ĐAU MẮT

NÊN DÙNG

« NHÃN ĐƯỢC THỦY »

thuốc nước để trị các chứng bịnh đau mắt

của nhà thuốc

THIÊN-HÒA-ĐƯỜNG

CHOLON

Chính thật là một phương thuốc của ông Y-sĩ Diệc-Hoài-Đông bào chế

DƯỢC-PHẨM VIỆT-NAM

DẦU THIÊN-HÒA

Thượng hạng dầu xà bông

Hay của nhà thuốc lắm

THIÊN-HÒA-ĐƯỜNG

CHOLON

Hãy hút thuốc điếu

PHALÈNE

Hiệu con « BƯỚM »

Để cứu nạn kinh-tế.

Mùi thơm, thiệt ngon mà giá chỉ có 0$05. Chẳng còn thuốc nào rẻ hơn nữa.

COTAB

DISTRIBUTEUR

CIGARETTES PHALÈNE

Tại rạp hát Thudaumot

Rạp sơn phết sạch sẽ, sửa lại rộng rãi, mát mẻ

Mỗi đêm !! CÓ HÁT BÓNG NÓI *Mỗi đêm !!*

MAJESTIC

Sẽ chọn nhiều bộ phim hay cực kỳ

Khai trương tháng Septembre 1933

Xin hãy lưu ý ! Xin hãy lưu ý !

CASINO CHOLON

Đổi chủ mới !! *Xin đến xem !!*

Rạp sửa lại rộng rãi, sạch sẽ, mát mẻ

HÁT BÓNG NÓI

Chương trình đêm thứ ba 19 thứ tư 20 và thứ năm 21 Septembre 1933

1° Thời sự hoàn-cầu có tiếng nghe thấy nhiều sự lạ.

2° *Chớp tuồng :* Đảng của Bouboule do hề *Georges Milton* thủ bổn cười nón ruột.

XIN LƯU Ý : Kỳ tới chớp nói tuồng nói : Vì Xã-hội *(Au nom de la loi)*

Indochine Films & Cinémas

ĐỔI CHỦ

KHACH SANG

88 đường Bonard 88

TAN-HOA

Do một công ty Annam cai quản cách sắp đặt theo kiểu nhà hàng tây; có sở vệ-sinh xem xét mỗi tuần.

Giá chiêu hàng từ Septembre đến cúi năm nay

CÔNG NGHỆ NƯỚC NHÀ ĐƯỢC PHÁT TRIỂN

ÍT TIỀN CÓ THỂ ĐEO ĐƯỢC « HỘT XOÀN »

Cùng, (giữa không mòn) chiếu không thua gì xoàn Âu-tây. « XOÀN MỚI » cắt đặng kiểu, nấu đốt, rửa xà bông, dầu, mỡ xăng vâu, cũng không chết nước, đổi màu, nhưt là dùng lâu mấy cũng vẫn tốt tự nhiên. Bảo kiết nếu không đúng sự thật, bổn hiệu sẽ thối ý số tiền mua. M BA QUÁN thợ nghệ mật hột xoàn, ngọc giới-cẩm thạch, được nhiều thân chữ hoan-nghênh. Đồng bào có dịp ghé xem máy móc và quan sát cách làm công phu của nhà công nghệ chuyên môn.

Tailleric de pierres précieuses

JOAILLERIE MODERNE

BA-QUAN

58, Rue Vannier Saigon

Chợ cũ (ngang hông kho bạc)

Xin lưu ý. Chớ lầm XOÀN-MỚI giả (rẻ tiền, chết nước) các nơi khác.

Xin chư quí độc-giả ở Cantho và Vinh-long lưu ý

Bổn báo phái viên Dương-văn-Tăng kể từ bữa 23-9-33 đi về hạt Cantho và Hongkiều từ hôm 19-9-33 đi về hạt Vinhlong để thâu tiền báo.

Vậy xin chư quí độc-giả ở hai tỉnh lưu ý cho.

Buốc-Nhà-Nam.

Chuyện trên ba thế kỷ rồi

Vì làm sao các sở công và tư lại nghỉ buổi chiều thứ bảy ?

Đừng nói chuyện đâu xa, ngay ở xứ mình đây, các sở nhà nước lúc trước đến chiều thứ bảy là nghỉ làm việc : nhiều hãng tư cũng thế, người ta gọi là « *so-manh ăng-lê* » tuần-lễ Hồng-mao — *semaine anglaise*).

Cái lệ nghỉ buổi chiều thứ bảy đây bởi đâu mà ra? Ai bày vậy? Nó có ý-nghĩa gì về chánh-trị hay kinh-tế chăng? Không phải cũ, ấy là vì chuyện tôn-giáo mà ra.

Hồi nào tới giờ, nhiều nhà-học đã tâm đó xét « tuần-lễ Hồng-mao », nhưng không ra mảnh mối gì cả. Tuồng mà vừa rồi, ông chủ bút của một tờ báo lớn nhứt bên Pháp ngồi buồn giở sách xưa truyện cũ ra đọc, ông tò-mò kiếm được bằng-cớ về chuyện nầy. Thiệt là việc tình cờ vậy.

Số là ông đọc bộ *ký ức của Claude Haton* (*Mémoires de claude Haton*) do nhà in của đức vua xuất bản hồi năm 1865 ông thấy nói về thời-kỳ đó xảy ra trong khoảng 1553 cho tới 1582. Tác-giả đã làm chứng cho những thời-kỳ ấy, nên thuật lại một cách trung-thực lắm.

Nói về năm 1556, tác giả nói lúc ấy xảy ra trận tôn-giáo chiến tranh. Chẳng-hiểu vì sao tắc cả dân cày giữ đạo Thiên-chúa ở vùng Champagne và Brie (Pháp) lại rủ nhau đến chiều thứ bảy là nghỉ làm việc. Kể từ 12 giờ trưa về sau là họ ở không. Xét ra thì họ lót ổ đó Đức mẹ hiển-linh về dạy như thế.

Nhưng Claude Haton bảo rằng việc nầy bày ra chính là vật kế mưu mô, rồi rủ ít viên cố-đạo đi ra đồng bái khuyến dụ dân cày. Chúng tôi nghĩ việc buổi chiều thứ bảy để cầu phu đọc kinh cầu nguyện với Đức-chúa Trời và Đức chúa Bà, ấy là giảm lội cho mình vậy.

Sau lại người ta tìm được một người thiếu-nữ, gốc ở Charly-sur Marne (tên là gì không ai rõ) tự xưng là thấy Đức-Mẹ hiện về nhiều lần, khiến mình phải dạy lại với nhơn dân nghỉ làm việc buổi chiều thứ bảy. Nội một tuần ấy, nông-dân đều nghe theo. Trái lại, nhà vua ra chỉ dụ bắt đàn ông phải lo việc ruộng nương từ hừng sáng cho tới trời tối đầm mới nghỉ. Bạo chi-dụ ấy, họ không kể sự chút nào. Họ nghỉ như thế, ngày nay thiên hạ bắt chước gọi là *so-manh ăng lê* đó.

Đức Hồng-y ở Lorraine hay được việc nầy bèn ra lịnh điều-tra để bắt người thiếu-nữ ấy. Bắt được, đem tháng về Nancy, tòa-án xử đem thiêu đi, cho rằng bởi khoa mê-hoặc ông dân. Từ đó « tuần-lễ Hồng-mao chế thiệt hành có một mùa, rồi nhơn dân sợ bỏ hẳng. Mà ngày nay, người ta bắt chước, nhưng ít ai rõ cần do ra sao, giờ mới thấy tờ báo lớn kia bên Pháp đăng tin và gắn chứng cớ ra như trên đó.

Tôi ra, hầu hết những việc trong đại ở thế-gian nầy, phần nhiều đều có phụ-nữ nhúng tay vào

Thạnh-thế của Nhựt-bổn ở miền Thái-bình-dương

(Tiếp theo trương nhứt)

Sự chiến thắng của Nhựt về thương-nghệ như thế cũng không lạ gì ! Ở đâu, biết tâm lý giống đã vàng nên họ chế tạo vừa theo sự nhu dụng mà lại được rẻ nữa, rồi để mà tranh đấu với kỹ-nghệ Âu-Mỹ.

Nhưng hiện thời, sự phát triển của thương-mãi Nhựt-bổn lấy làm thái quá. Thuộc-địa Madagascar đã cầu cứu nơi chánh-quốc rồi. Nay mai đây, cũng Đông-pháp cũng không khỏi vào trong vấn con cọp Nhựt được.

Vì vậy nên dư-luận Pháp lấy làm lo ngại lắm. Ông Poupourville là một nhà viết báo có nhiều kinh nghiệm về việc Đông-pháp và Á-châu đã viết bài đại khái như đã thuật trên đây trong báo *Le Journal*, cốt để chỉ rõ cái hại cho chánh-phủ. Kết luận bài ấy, ông nói rằng chánh-phủ Pháp muốn giữ gìn rồi Đông-pháp cho được trị an bền trong và yên bề bên ngoài thì cần phải một là kỷ một lời hiệp-ước tốt-bình với Nhựt, hai nữa là phải dùng thuế bảo hộ mậu dịch đường cho thương mãi và kỹ nghệ Nhựt tranh đấu với kỹ nghệ bổn xứ được.

Phan-văn-Thiết

Lời chia buồn

Chúng tôi rất lấy làm cảm động được tin buồn nhạc-phụ của ông Thầy Lê văn-Tư đã tạ thế ở Trà Ôn (Cầnthơ).

Vì đường xa xa xuôi, công việc ràng buộc, chúng tôi tiếc không thể thân-hành lại phân ưu và đưa đám, nên để mấy lời nầy chia buồn cùng ông Lê-văn-Tư cùng bửu-quyến, và xin cầu chúc cho linh hồn cụ mau thăng Tiên-đẳng.

Rachgia le 20 Septembre 1933

Nguyễn văn Đề

Nguyễn thanh Bạch

J Lương văn Việc

P Phạm|v Hiền dit Chà

Lương cư Cường.

Chơn mày mọc trước chơn mày cạt hơn râu

Tỷ như thuốc LẬP CHI PHẤT LÁNH HOÀN của tôi, tuy mới ra đời, song thuốc thì nghiệm đã lâu năm rồi, thuốc toàn nội-hóa, kiểu cách kim thời, coi rất vẻ vang, rất nên thiết hiệu.

Bịnh mới phát nóng lạnh, uống 1 bịp thì hết. Bịnh rét muốn chặm cữ, uống trước hai giờ đồng hồ thì hết dứt tuyệt không bao giờ trở lại. Không nóng, không lưng bưng lỗ tai. Rất luận rét hay rét chỏi nước, rét rỡng, bởi phàn khí suy, tỳ yếu mau chay không đều mà sanh ra rét thấy đều uống đặng.

Xin đồng bao thì nghiệm

Mọi bịp... 0$13

Các nhà đại-lý thuốc Annam, và tiệm thuốc bắc khắp nơi đều có bán.

Lương-y kiêm bào chế-sư

VÕ-VĂN-VÂN (*Thudaumot*)

THỂ - THÁO

Tuy hàng ngũ Giađịnh lôi-thôi, chớ vẫn thắng Victoria ba bàn thua lại hai

Đừng nói những trận banh cuối mùa không hay, người ta không chú ý ; ấy là cầu nói ở đâu, chớ nói ở xứ mình thì e không hạp cảnh. Vì càng có đá banh tròn, càng có thiên hạ đi coi đông, mà càng có những trận Giađinh-Victoria, thì càng có khán giả đông lên gấp mấy nữa vậy.

Lấy việc trước và xem cái kết-quả buổi chiều chúa nhựt hôm qua ở sân vườn ông Thượng thì thấy rõ vậy.

Kỳ tranh giải Nguyễn-chiêu-Thông đây, nói là kỳ chót ở mùa banh, chớ vẫn là một kỳ đầu tiên trong cuộc tranh giải lớn tới, như Challenge Hé aad, coupe de la Cochinchine vậy. Bởi là theo dư-luận đã bàn qua, bởi vì phần nhiều coi cách đá của các bội bấy giờ ở sở sinh và đoán trước cái kết-quả sẽ tới. Chúng tôi không dám cho như vậy là đúng, nhưng chúng tôi cũng không cãi lại làm gì. Có đâu nên nhìn nhận rằng nhà vô-địch Victoria, đương kiêm quán-quân giải Catinat nữa, mà trong kỳ tranh giải nầy thua hết, chỉ nhờ với Pahkao mà thôi.

Ngay như buổi chiều hôm chúa nhựt 24 Septembre đây, tại sân vườn ông Thượng là « sân ruột » của Victoria, chiến-tướng của Victoria đã mất, thế mà thua Giadinh mới kỳ. Bên Giadinh thì hàng ngũ lôi thôi lắm, bị xâm-lăn từ phút 20 cho tới cuối cùng, thế mà ngừa giữ được và thắng trước được, đáng khen.

Trận đá

Trước khi nói về trận của hai bên, chúng tôi xin kê hàng ngũ của hai địch-quân cho độc-giả tường :

Giadinh

Tịnh

Thơ Be

Bên Giỏi Thơm

Danh Thắng Lắm Ngà Coln

Victoria

Tiên Bông Vân Lăng Phước

Poul Sấm Đinh

Xôi Bửu

Mọi

Coi hàng ngũ hai bên như vậy đó, tưởng ai là người đi coi đá banh trò thường, nhứt là thấy Giadinh và Victoria đã rồi, thì cũng đều để ý chắc-chắn rằng Victoria sẽ đại thắng vậy. Nương trên trường vận-động, vẫn có nhiều sự bất ngờ, mà ở đời ai bền chí thì ắc có ngày làm việc hay. Cái kết-quả của mỗ việc vẫn tùy theo sức của người hay là đó, sốt sắng hoặc vô-tâm mà thôi.

Hôm qua, vừa rảp vô đá, thì hàng tiền-đạo Giadinh đưa banh rất xuống : Lắm đưa cao Ngà, Ngà đáo qua tạo lại cho Lắm, Lắm hất xuống cho Thông, Thông đưa sửa ra cho Danh, Poul theo, Xôi đón, Danh chậo lại, đá nhẹo vô mặt thành. Một cú « xăn trở » đẹp mắt biết mấy. Mọi đã bỏ sẵng, Xôi, Poul, Bửu về bao phủ, Thông Lắm, Ngà xông theo, nhưng bụt hết. Banh lọt lại phía sau, Coln ngoài gót trái vô kịp, mũi giầy đụng vô banh, banh lăng vô lưới. Mọi tự-nhiên. Giadinh 1 à 0.

Chỉ có một phút đầu mà Gia-gia thắng được một bàn, nhà quán quân Victoria thua một cách bất ngờ, mà cũng sẵn nhìn nhận rằng Giadinh ăn hay lắm vậy.

Thua bàn nầy, nên xét cho đúng đáng không có gì trách Mọi cả. Trách là trách Xôi, Poul và Bửu, mà trách nhứt là Đinh với Sấm. Xôi, Poul, Bửu đội đầu hụt rồi đứng ấng Mọi trong gót, còn Thông, Lắm, Ngà, hụt, nhưng lại « miên-kê » (masquer), phía thủ của Victoria, nhờ đó mà Coln lập đầu công vậy.

Đá lại, Victoria nỗ lực công-kích, chuyền banh nhau theo lối cũ, làm tiếp-ứng Giadinh trêo gió, cống chưa hết. Gỡ thì chậm, Thơm thì yếu, của Bên thì đeo theo Tiên và Bông phá banh, chớ đá lắn không nổi. Hậu tập thì Thơ lo bao phủ, bết bán nầy tới chạy bên kia (Thơ bửa nay phải siêng năng mới được) chớ Be chơn của đau, nên đá ít ăn. Coi mặt trận như vậy, phía thủ Giadinh đó như tuế, thì ai không chắc rằng Victoria gỡ mau và ăn đó ? Nương hàng tiền-đạo Giadinh vẫn còn sức, chưa vì tiếp-trợ, cứ ở trên chớ banh lên để công-kích lại.

Tuiệt qua phút thứ 7 hay thứ 8 chi đó, Bửu đưa banh lên, Giỏi chậo lại giao cho Ngà. Ngà thuận chơn, lại cách mặt thành có 15 thước, nên đá tợi vô góc mà thắng Victoria bàn thứ nhì hay lắm.

Chiến tướng Victoria cho-lửa rồi, đá kịch liệt. Vẫn được banh ở ngoài ra 20 thước là tổng vòng ăn vô để thắng Tịnh, nhưng vô niệu quả. Phước công nông hơn nữa, đến nỗi liệng « touche ». Giadinh liệng chớ, thế mà Phước nhảy lại giựt banh trong tay Thơm, làm khán-giả la ó một hồi. Trọng-tài « sáp-lửa » phải thổi hoét-hoét mấy cái, Thơm mới lấy banh lại ném được.

Mặt trận bấy giờ, chỉ thấy chiến tướng vắng đem xông pha bên nửa thành Giadinh lắm, nhưng Tịnh bửa nay giữ chặc lắm, bắt nhiều trái banh hay quá, khán giả vỗ tay khen liền liền. Một lần Vân ở bên góc trái, cách mặt thành có 25 thước, tổng vòng cho một cú mạnh lắm, ai cũng tưởng Tịnh đánh bỏ tay rồi, Tịnh triển sức nhảy lên tất, banh trớn mạnh rớt xuống trước mặt, Tịnh lại bắt đá lên. Tịnh cứu khỏi thua bàn nầy hay hết sức, vì Tịnh nhỏ, thấp, bắt banh cao không khanh, Victoria biết thế nên để cho Lăng và Bông làm lỗ trống, còn Vân thì đá vòng cầu...

Giado mà thắng 2 bàn rồi, có ai chắc thắng nữa được đâu ? Tuế mà đanh được một trái banh vòng cầu nữa, Lắm và Thông theo đón tuốt vô lưới thắng bàn thứ ba ở phút thứ 12 hay quá.

Từ đây, chúng tôi chỉ thấy tiếp ứng và tiền đạo Victoria đôn sức đá kịch liệt, chuyền banh trên mặt thành Giadinh luôn.

Phước ở ngoài đưa banh vô Lăng theo. Giỏi đứng đó mà không đá mạnh, để Lăng hất qua lại, rồi thuận chơn tổng vô mà gỡ danh cho Victoria một bàn, Gadinh thua bàn nầy lăng lắm, lỗi ở Giỏi. Đá lại, Victoria công-kích nữa, Tiên ở ngoài đưa banh vô, Bông theo thấy Be dựng đội đầu, thì đưa cẳng lên cao toan đạp, Be nóng đá trái vô mặt Bông. Giadinh bị phạt sáu thước, Bông đá vô. Giadinh thua lại bàn thứ nhì nầy càng lăng xe hơn nữa.

Trận đá hôm nay, tiếp ứng Giadinh đỡ quá, không làm gì được, trừ ra Bên đã rằng công theo Tiên và Bông thì không còn ai nữa. Còn hậu-tập thì Be đang đau chưa lại bị Vân, Phước, Bông chọc giận chơi, nên Be cứ dùng đầu rầy ó, chớ đá không được, chỉ có Tơ là ráng lắm mà thôi. Tịnh đã hết phần thủ của mình không có gì, nên lo ngăn đón hết banh hay lắm.

Văn tắt...

Chánh-phủ Tàu đánh thuế gạo nhập-cảng vô xứ họ, cứ mỗi tạ là một đồ-la ; một đồng bạc của họ chạy nhằm nước rồi của ta, ấy là theo giá kim-bản-vị đó !

∴

Nông-dân Bắc-kỳ đang lúc điên-đảo, lớp bị nợ nần, lớp bị thuế khoá, nay nghe Tây đánh thuế gạo lại sẩn hiểu quá đời, đến có ông đại-điền-chủ lúa in lên rằng : *Thuế nữa sao ? Đánh thuế nữa sao ? Thôi, chết mất rồi !*

∴

Phải đấy ! Đường nương của ông chết ! Bởi ông cũng chết ! Ông chết rồi những đất, tiền điền-chủ khác cũng chết !

∴

Lúa gạo nuôi người ta sống, lúa gạo cũng làm người ta chết được nữa sao ?

∴

Đừng lầm tưởng rằng nước Tàu sản lúa ít, không đủ dùng, nay họ đánh thuế nặng đồng thâm bán cho họ, để dân họ đói cho bỏ ghét được đấu.

Sự thiệt, mỗi năm họ sản 55 triệu tấn gạo, và chỉ mua thêm có 1 triệu ruỡi tấn mà thôi. Như thế là họ đủ dùng, còn có thiếu nữa thì Hoà-kỳ chỉ lấn Californie qua cho họ. Họ không lo.

Nói gì thứ nói, chớ hôm qua làm thân kỷ điểu - vớc, bữa nay lại trở mặt đánh thuế nặng. Chơi cái đó không tốt đa ! Thiệt vậy.... ở gần kết thân, thân dặ-g cắt cổ nhau ?

∴

Thì phiền rồi, dân binh có tánh hay nổ bọng lắm nhau, nên người ta mới ép mình được.

Coi như bội Thương-mãi Nam-kỳ tương tế (A. E. I. C. I. C), bây giờ lại sanh vụ lôi thôi đó thì biết. Chỉ tranh nhau cái hư danh, rồi không ai chịu lo cho việc bổ cả. Thử gì mà ban trị-sự mãng-hạng, bởi viên cũ ban trị-sự mới khác, rồi *mới, cũ* tranh trên nhau, bỏ mấy anh em hội-viên thất-nghiệp trắng con mất hết.

∴

Hết ban trị - sự mới sao vậy ? Các ông tức mình nói giấy tờ đâu cho chúng tôi xem xét, để cấp phát cho hội-viên thất-nghiệp ? Ban trị-sự cũ không chịu giao lại.

Coi đó, kinh dịch nhau chơi, tranh nhau vì chưa ăn gì ? mà quên nghĩa tương - tế vậy ? Các hội-viên thất-nghiệp kêu nài, đi hơi đâu mà nghe ông nói gì, bà nói vậy, đưa nhau ra tòa ăn một lần cho xong đi !

∴

Tờ báo tây nầy « đá so-so » tờ báo tây kia, việc cũng ngộ và dễ tức cười.

Tờ báo tây « đá so-so » đó khởi sự nói rằng : « Năm 1932 nầy không nhuận, bởi vậy xứ Cao-mên tính kỳ tháng 9 nầy là 40 ngày, chớ không phải 30 ngày » Thấy cái lạ kỳ chưa ?

∴

Rồi cũng tờ báo ấy nói thêm nữa rằng : « Vì lẽ đó, nên viên rồi một bạn đồng-nghiệp của chúng tôi ở Saigon đăng tin xứ Cao-mên, nói rằng quan Khâm-sứ Gao mẫn mới ban Uỷ-viên tánh - phế Kiểm-biện nhằm vào bữa 40 Septembre 1933 ». Rồi kết-luận rằng : Đó, theo tờ báo ấy, không phải xứ Cao - mên xài tháng Septembre 40 ngày là gì ?

Kiếu nầy kêu bằng « chơi so-so » vậy thôi !

TỘI VỀ AI

Nay đăng trong trương 5

Còn hôn Victoria thì cũ đều hay như thường khi, chỉ có Mọi là chúng tôi khen nhiều hơn. Mọi thua ba bàn ấy, không có chỗ nào đáng trách. Mọi có lần bắt trái banh vòng cầu của Coln hay quá, khán-giả vỗ tay khen rằng « *đúng điệu.* »

∴

Kể trận nầy, Thudaumôt và Kiêm-Hội lại thù hứu nhau 3 3. Bên Hội « Hội », Mẫu bị đuổi ra ở nữa ở đồng, nên chỉ có 10 người tới mà thôi.

Hai bên đã tận tâm, kịch-liệt, nương không có lắc rắc ai nghinh sỉ nữa trận Giadinh-Victoria : Be-Phước lườm lườm nhau Bông-Be cưa nhau, Vân-Be gắt-gỏi đẩm nhau.

Nhưng người coi coi trận K.H., T.D.M. sướng mắt quá. Mà tu-tú, 21 người trong sân, chỉ mỗi lông đá banh, không ai tỏ ra vẻ gì bất bình, hoặc lăm bằng, mặt ấy cả. Đáng khen vậy.

Triệu-Vương

Mai sẽ có bài nói về Hướng-đạo quân và « câu chuyện người sanh vì trận Giadinh-Victoria, vì bữa nay thật chủ.

INSTITUTION NGUYỄN-TRỌNG-HY

GIADỊNH TÉLÉPHONE N° 15

Học-sanh của bổn-trường đậu Diplôme năm 1933 :

Đậu bài-viết : 12 trò ; đậu trọn : 10 trò.

Kể từ 1er Octobre có mở lớp dạy học-sanh thi Tú-tài tây.

Dạy trong một năm thì qua 1934 học-sanh thi bằng-cấp tú-tài tây đặng.

Học-sanh chưa có Diplôme hay Brevet học lớp tú-tài ấy cũng đặng.

Muốn học phải gởi thơ trước ngày 1er Octobre.

Saigon — Imp. Thanh-Mậu 5 - 7 rue de Reims

Le Gérant : Nguyễn-văn-Sâm